

Lägesrapport för strategi och handlingsplan för
att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län

REGIONAL LÄGESRAPPORT 2022

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, människohandel
för sexuella ändamål, prostitution, sexuellt våld oberoende relation

För mer information kontakta
enheten för social utveckling
Tfn: 010-223 10 00

Rapport 2023:9 i Länsstyrelsen Stockholms rapportserie

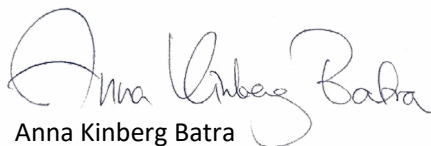
Illustrationer: Christina Heitmann
Utgivningsår: 2023
ISBN: 978-91-7937-225-5

Du hittar rapporten på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

FÖRORD

Vår gemensamma målsättning är att vuxna och barn som utsätts för våld, oberoende könsidentitet eller sexuell läggning, ska uppmärksammas och få tillgång till samhällets skydd- och stödinsatser. Vi vill även verka för att de som utövar våld får adekvat stöd och behandling för att våldet ska upphöra, samt att länets aktörer utvecklar ett våldsförebyggande arbete i syfte att våld över huvud taget inte ska uppstå. Under åren 2020 till 2022 har Operation Kvinnofrid haft särskilt fokus på att myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn, våld i ungas parrelationer samt att våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov.

Lägesrapporten syftar till att följa utvecklingen i länet och säkerställa uppföljningen på området. Genom att systematiskt följa vårt gemensamma arbete är förhoppningen att det ska öka effektiviteten, kvaliteten och långsiktigheten i arbetet. När vi som myndigheter går samman för att förebygga och bekämpa våld, som är en av våra stora samhällsutmaningar och folkhälsoproblem, har vi möjlighet att skapa riktig förändring. Operation Kvinnofrid är en samverkansplattform där flera myndigheter inom Stockholms län arbetar gemensamt för att förebygga och bekämpa våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende av relation. De myndigheter som deltar är Länsstyrelsen Stockholm, Kriminalvården, Polisen, Åklagarmyndigheten, Region Stockholm, Stockholms stad och Storsthlm som företräder länets 26 kommuner.

Anna Kinberg Batra
Ordförande i Operation Kvinnofrid
Landshövding i Stockholms län

INNEHÅLL

Förord	3
Hur lägesrapporten har tagits fram	5
Hur lägesrapporten kan användas	6
Omvärldsbevakning.....	6
Utvecklingsområden i korthet	8
Resultat – strategi och handlingsplan	11
Mål 1: Förebygga våld	12
Mål 2: Förebygga återfall.....	16
Mål 3: Upptäcka tidigt	20
Mål 4: Skydda och stödja	22
Mål 5: Effektiv brottsbekämpning	28
Mål 6: Trygg rättsprocess	36
Mål 7: Systematisk kunskapsutveckling.....	38
Mål 8: Kunskap och forskning	42
Analys och utvecklingsområden.....	45
Källförteckning.....	53
Bilaga	53

HUR LÄGESRAPPORTEN HAR TAGITS FRAM

Lägesrapporten 2022 är den tredje uppföljningen av *Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026*¹ samt *Handlingsplan till strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022*². Dessa dokument kommer fortsatt benämnas strategin eller handlingsplanen.

Lägesrapporten har tagits fram med hjälp av en uppföljningsmall som skickats ut till berörda aktörer i länet. Uppföljningsmallen innehåller överenskomna indikatorer för åtaganden i handlingsplanen och för strategins målsättningar. De indikatorer för de strategiska målsättningarna som grundar sig på officiell statistik från andra nationella myndigheter har sammanställts av Länsstyrelsen i Stockholms län. All statistik omfattar länet i sin helhet eller utifrån polisens regionindelning, som omfattar både Stockholms och Gotlands län.

Statistiken redovisas i tidsserier från året innan antagandet av strategin och handlingsplanen 2019, 2020, 2021 och 2022 (där data finns tillgänglig).

Denna lägesrapport sammanställer samtliga 41 åtaganden i handlingsplanen för 2020–2022 och kommer ligga till grund för den kommande handlingsplanen.

1 Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:23 Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026.

2 Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:24 Handlingsplan till strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022.

HUR LÄGESRAPPORTEN KAN ANVÄNDAS

Lägesrapporten består av en uppföljning av samtliga åtaganden i handlingsplanen 2020–2022 samt målsättningarna i strategin. Nyttan med uppföljningen är bland annat att:

- Synliggöra utvecklingsområden i det strategiska och operativa arbetet.
- Synliggöra utvecklingsområden för uppföljning, exempelvis att indikatorerna mäter det som avses att mäta.
- Arbeta med ständiga förbättringar och möjliggöra omprioriteringar
- Skapa en gemensam lägesbild för att synliggöra samverkansvinster.
- Bidra till samsyn och delaktighet inom området bland de enskilda aktörerna och/eller i samverkan.

Resultaten kan användas för att synliggöra och kommunicera vad aktörer och myndigheter i länet gör i arbetet emot de strategiska målsättningarna samt utgöra ett underlag för vidare prioriteringar.

Lägesrapporten syftar att ge en bild av myndigheters strategiska och operativa arbete mot våldet.

OMVÄRLDSBEVAKNING

Nedan presenteras utredningar och lagändringar som överlämnats eller beslutats under 2022 och som är relevanta för arbetet mot våld i Stockholms län.

- Betänkandet; En uppväxt fri från våld överlämnades till regeringen under 2022. Utredningen föreslår en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn.³
- Brottsförebyggande rådet (Brå) har publicerat ett metodstöd för kartläggning av tre våldstyper; våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.⁴
- Utifrån genomförda lagändringar släppte Socialstyrelsen nya föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer (1 november 2022). Författningen riktar sig till socialtjänsten, hälso- och sjukvården. Socialnämndens ansvar för våldsutövare⁵ betonas samt nya

3 [En uppväxt fri från våld. En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, SOU 2022:70 \(regeringen.se\)](#)

4 [Kartläggning av tre våldstyper - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

5 Socialnämndens ansvar för våldsutövare förstärktes i och med den nya bestämmelse i 5 kap. 11 a § socialtjänstlagen som infördes i augusti 2021. Bestämmelsen innebär ett krav på socialtjänsten att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. I allt arbete med våldsutövare ska säkerheten för de som är våldutsatta och deras närstående beaktas särskilt.

bestämmelser vad gäller hälso- och sjukvårdens ansvar att särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd till barn.

- En straffskärpning av hedersförtryck trädde i kraft i juni 2022. Den nya brottsbeteckningen innebär en strängare straffskala för den som med ett hedersmotiv upprepat begår vissa brottsliga gärningar mot en person och där gärningarna utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet och varit ägnade att allvarligt skada personens självkänsla. Straffet ska vara fängelse i lägst ett och högst sex år (BRB 4 kap 4 e §).
- Straffskärpning; utnyttjande av barn för sexuell posering, våldtäkt, våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp, sexuellt övergrepp mot barn, även grovt brott, köp av sexuell tjänst, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Bland annat höjs minimistraffet för våldtäkt och våldtäkt mot barn från fängelse i två år till fängelse i tre år (4 kap. 3 och 4 b §§ och 6 kap. 1, 2, 4, 6–10, 11 och 14 §§).

UTVECKLINGSOMRÅDEN I KORTHET

Mål 1: Myndigheter och aktörer arbetar våldsförebyggande

- Fortsatt behov av utveckling och implementering av effektiva och relevanta våldsförebyggande metoder inom förskolan och skolan. Vi ser att yngre elever skattar lägre än äldre elever vilket motiverar insatser riktat till lägre åldrar.
- Fortsatt behov av att utveckla förvaltande strukturer av befintliga metoder för att dessa ska kunna implementeras samt förtydliga roller, ansvar och samverkansbehov kopplat till detta.

Mål 2: Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov

- Stöd till kommunernas arbete med våldsutövare är ett fortsatt utvecklingsområde i länet. Både för att få en täckning i hela länet och för att omfatta samtliga våldsutsattheter och möjliggöra att fler våldsutövare får ett kvalificerat stöd för att sluta utöva våld. Det finns ett behov av att förtydliga olika aktörers ansvar och roller samt samverkansbehov vad gäller stöd till våldsutövare.

- Stödet till våldsutövare behöver omfatta fler våldsutsattheter än våld i nära relation. Stödet till våldsutövare som har begått sexualbrott och hedersrelaterat våld och förtryck är mindre utvecklat i länet. Det finns behov av specialiserade verksamheter (både kommunala och regionala) i länet som riktar sig till personer som utsatt eller riskerat utsätta närstående för våld eller begått sexualbrott och som använder bästa möjliga arbetssätt och metoder.

Mål 3: Myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare

- Lokala rutiner för upptäckt av såväl våldsutövande som våldsutsatthet behöver komma på plats inom kommunala verksamheter, hälso- och sjukvården och regionala myndigheter. Rutiner behöver beakta särskilt sårbara grupper.
- Det finns ett behov av att utveckla arbetet med att på ett systematiskt sätt upptäcka andra typer än våld i nära relation och använda standardiserade frågeformulär för att upptäcka fler utsattheter.
- Att fortsätta utveckla stödet och implementera metoder riktade till förskolan, och andra verksamheter som riktar sig till yngre barn, med syfte att upptäcka våldsutsatthet tidigt.

Mål 4: Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov

- Det finns ett behov av att förtydliga olika aktörers roller och ansvar samt samverkansbehov när det gäller stöd och behandling till våldsutsatta.
- Vi kan se behov av att stötta implementering av befintliga och verksamma metoder och arbetssätt. Detta görs bäst i nära dialog mellan lokala, del-regionala och regionala aktörer utifrån deras behov.
- Det finns behov av att utveckla rutiner för skolgång för barn i skyddat boende då det är allt för få kommuner som uppger sig ha detta.
- Ser vi till andelen kommuner som erbjuder våldsutsatta skydd och stöd kan vi se ett utvecklingsbehov när det gäller stöd till vuxna utsatta för sexuellt våld oberoende av relation, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- Att samtliga länets medborgare ska erbjudas stöd ifall de befinner sig i prostitution eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål motsvarande vad som erbjuds av Mika-mottagningen⁶, till vilken 16 av länets 26 kommuner är anslutna.
- 2021 års uppföljning visade att endast en tiondel av de kommunala verksamheterna tydligt även riktar sig till HBTQI-personer (oavsett våldsutsatthet). Det är dock rimligt att anta att denna siffra inte ökat drastiskt vilket gör att vi fortsatt lyfter detta som ett utvecklingsområde.

Mål 5: Rättsvårdande myndigheter håller god kvalitet i utredningar och i rättsprocesser

- När det gäller personuppleringen så är den generellt mycket låg i samtliga brott bortsett från köp av sexuell tjänst där uppleringen är högre, troligen på grund av riktade insatser i form av bland annat spaning. Gällande i stort sett samtliga brott ligger personuppleringen i den lägsta tredjedelen och för många grupper i den lägsta tiondelen. Detta tyder på ett fortsatt stort utvecklingsbehov vad gäller att uppnå god kvalitet i utredningar och rättsprocesser.
- Brottutredningar gällande barn behöver ett särskilt fokus då vi ser till övervägande del negativ eller ingen utveckling av personuppleringen för brott mot barn.
- För att öka personuppleringen ser vi behov av att öka fokus på våldsutövaren och bibehålla fokus på skydd och stöd till utsatta under rättsprocessen.
- Polisen i regionen bedriver ett utvecklingsarbete gällande den hedersrelaterade brottsligheten. Ett utvecklingsområde är hur andra aktörer kan bistå utifrån sina ansvarsområden.

6 [Sex mot ersättning - Stockholms stad \(socialstod.stockholm\)](https://socialstod.stockholm.se)

Mål 6: Våldsutsatta vuxna och barn medverkar i brottsutredningar

- Eftersom inflödet av fler barn som målsägande har ökat finns det ett behov av att utbilda fler barnförhållningsledare.
- Liknande samverkan som finns mellan Polisen och Stockholms stad, gällande arbetet mot köp av sexuell tjänst och människohandel, vore förtjänstfullt att utveckla mellan polisen och andra kommuner i länet för att stärka arbetet även där.
- Andelen beviljade kontaktförbud har legat på en låg nivå sedan 2020 med en svag ökning under 2022. Anledningen till de låga nivåerna behöver undersökas ytterligare för att säkerställa orsak och ge förbättringsförslag i det arbetet. Detta bör genomföras i kombination med andra brottsförebyggande åtgärder som exempelvis motiverande samtal.
- Utifrån Länsstyrelsens arbete med nätverket för stödcentrum ses möjligheter att bistå i arbetet för att unga våldsutsatta medverkar i brottsutredningar. Inflödet till stödcentrumen är dock på många håll lågt och vidare arbete för att undersöka och överkomma eventuella hinder för hänvisning eller att stödsökande söker sig dit direkt bör fortsätta undersökas och överkommas.
- Förbättra stödet till särskilt utsatta brottsoffer och vittnen. För att öka personuppleringen behöver aktörer samverka bättre och utveckla arbetet med att ge stöd till brottsutsatta vuxna och barn för att dessa ska våga och vilja

medverka i rättsprocessen. Vi ser stora behov av att i detta arbete fokusera på de som är utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel.

Mål 7: Myndigheter och aktörer arbetar med systematisk kunskapsutveckling

- Utveckla arbetet med att förbättra kunskapen gällande prostitution och människohandel och våld mot barn med stöd av spridning och implementering av de två befintliga webbkurserna på dessa teman.
- Utveckla arbetet med fördjupat kunskapsstöd som utgör ett konkret stöd i arbetet för yrkesverksamma.
- Arbetet med att skapa strukturer för kompetensstöd i länet behöver fortsätta.

Mål 8: Myndigheter och aktörer använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

- Vi ser behov av förvaltande aktörer som kan ge implementeringsstöd över tid. Detta gäller såväl det förebyggande och återfallsförebyggande arbetet som arbetet med att upptäcka samt ge stöd och skydd till utsatta.

RESULTAT – STRATEGI OCH HANDLINGSPLAN

Nedan redovisas de 41 åtaganden i handlingsplanen som varit möjliga att följa upp under 2020–2022, tillsammans med indikatorer för strategin utifrån de åtta olika målsättningarna.⁷ Under varje målsättning delas resultatet upp utefter vilken av strategins våldstyper som syftas till att följas upp. De aktörer som rapporterat in resultat för handlingsplansåtaganden är: Polismyndigheten, Kriminalvården, Länsstyrelsen i Stockholms län, Storsthlm, Stockholms stad, Åklagarmyndigheten samt Region Stockholm.

I de fall då indikatorer inte är fastställda för det aktuella åtagandet redovisas resultatet deskriptivt, i syfte att synliggöra detta för att möjliggöra samverkansvinster eller omprioriteringar. Handlingsplanen har löpt mellan 2020–2022 och flera åtaganden följs endast upp vid handlingsplanens slut. Strategin har fått reviderade indikatorer under 2022 vilket har möjliggjort en uppföljning av samtliga målsättningar. Dessa indikatorer kommer fortsätta följas under hela strategiperioden som löper fram till 2026.

⁷ [Strategiska mål - Operation Kvinnofrid](#)

MÅL 1: FÖREBYGGA VÅLD

Myndigheter och aktörer arbetar våldsförebyggande

Indikatorer för strategin

Resultatet visar ett medelvärde utefter nedanstående uppdelning som beräknats enligt fördelningen:

Stämmer helt och hållet = 10

Stämmer ganska bra = 6,67

Stämmer ganska dåligt = 3,33

Stämmer inte alls = 0

Kränkande behandling

Indikatorn avseende kränkande behandling har bytt formulering och respondentgrupp för 2022, efter att Skolinspektionen har sett över Skolenkäten. Förändringarna innebär att vi går från påståenden till frågeformat samt att respondentgruppen ändrats från elever i årskurs 9 till årskurs 8. Vår bedömning är att frågorna innehållsmässigt inte har förändrats stort och att jämförelse över tid kommer att vara möjlig på sikt. Däremot omfattas endast hälften av länets skolor av årets mätning med de nya frågorna, vilket gör att jämförelse över tid inte är möjlig i år. Ett rullande medelvärde kommer kunna redovisas för samtliga skolor i länet 2023. Resultatet från årets mätning bör därför tolkas med försiktighet.

Medelvärdet av svar från elever (i åk 8 och år 2 på gymnasiet) om de litar på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev i skolan blir illa behandlad⁸.

År 2022/kön	Åk 8	År 2
Medel	5,7	6,6
Flicka	5,3	6,4
Pojke	6,1	6,8

Även Skolinspektionens personalenkät har genomgått motsvarande förändringar till frågeformat. När det gäller respondentgruppen så avgränsas den inte längre pedagoger i enskilda årskurser utan redovisas uppdelat på grundskola respektive gymnasieskola.

Medelvärdet av svar från pedagogisk personal (i grundskolan och på gymnasiet) om de upplever att vuxna i skolan gör tillräckligt om en elev blir illa behandlad.⁹

Årskurs	2022
Gymnasieskolan	7,9
Grundskolan	7,7

Det finns en skillnad i skattningen mellan åldersgrupper och mellan kön. Medelvärdet av svar för elever i åk 2 ligger vid svaret *stämmer ganska bra* medan medelvärdet av svar från elever i åk 8 ligger mellan svaren *stämmer ganska bra* och *stämmer ganska dåligt*. Det finns en skillnad mellan kön där flickor i lägre utsträckning än pojkar svarar att de litar på att de vuxna i skolan gör tillräckligt

⁸ [Skolenkäten \(skolinspektionen.se\)](https://skolenkaten.skolinspektionen.se)

⁹ [Skolenkäten \(skolinspektionen.se\)](https://skolenkaten.skolinspektionen.se) redovisas inte på kön från 2022.

om någon elev i skolan blir illa behandlad. Skillnaden mellan könen är mindre bland elever i år 2 än bland elever i åk 8. Det finns en skillnad i hur pedagoger och elever uppfattar skolans arbete mot kränkande behandling. Pedagoger skattar högre än elever i både grund- och gymnasieskolan och där en markant skillnad mellan elevers och pedagogers uppfattning kan ses i årskurs 8.

Jämställdhet

Även indikatorerna gällande jämställdhet har genomgått likartade förändringar gällande formulering och respondentgrupp i och med Skolinspektionens översyn av sina enkäter. När det gäller jämförelse över tid gäller samma resonemang som vid kränkande behandling, vilket gör att endast årets svar redovisas i denna uppföljning.

Medelvärde av svar från elever (i åk 8 och år 2 på gymnasiet) om lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet.¹⁰

År 2022/kön	Åk 8	År 2
Medel	4,8	5,4
Flicka	4,6	5,2
Pojke	5,0	5,7

När det gäller pedagogernas svar så har förra årets påstående ersatts av två frågor. Nedan redovisas svaret av dessa frågor sammanslaget.

Medelvärde av svar från pedagogisk personal (i grundskolan och på gymnasiet) om skolan arbetar för att främja jämställdhet i undervisningen och om lärare ger alla elever samma möjligheter oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet.

Årskurs	2022
Gymnasieskolan	8,1
Grundskolan	8,1

Elevernas medelvärde för år 8 och år 2 på gymnasiet ligger mellan svaren *stämmer ganska bra* och *stämmer ganska dåligt*, medan pedagogernas medelvärde ligger mellan *stämmer ganska bra* och *stämmer helt och hållet*. Störst skillnad ser vi i svaren mellan elever och pedagoger i åk 8. Även här ser vi en skillnad mellan könen där flickor i lägre utsträckning än pojkar upplever att lärare ger alla elever samma möjligheter oavsett om det är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet.

Åtaganden i handlingsplanen

Nedan följer en sammanfattning av resultatet av åtgärder mot målet under hela handlingsplansperioden.

1.1 Erbjud kommuner stöd i att utveckla ett tvärsektoriskt och tidigt förebyggande arbete genom dialog och kommunbesök.

¹⁰ Skolenkäten (skolinspektionen.se) enkät ingick endast hälften av länets skolor under 2022. Ett rullande medelvärde kommer kunna redovisas för samtliga skolor i länet 2023.

1.2 Erbjudna kommuner processtöd med att komma igång med ett våldsförebyggande arbete genom dialog och kommunbesök

Länsstyrelsens stöd samordnas inom ramen för *Preventionspaketet* och inkluderar uppdragen om folkhälsa, brotts- och våldsförebyggande arbete, föräldraskapstöd, integration samt friluftsliv och ANDTS. Sedan handlingsperiodens start har Länsstyrelsen genomfört dialoger med kommuner och besök hos kommunledningarna med 11 kommuner och stadsdelar, varav fem under 2022. Under 2021 genomfördes inga dialoger och kommunbesök med anledning av Coronapandemin.

Via hemsidorna *Jämlik hälsa*¹¹ och *Preventionspaketet*¹² erbjuds utbildningsfilmer, rapporter och metodstöd för att stötta och underlätta samordning av det lokala och regionala främjande och förebyggande arbetet.

1.3 Stödja implementering och spridningen av föräldraskapsstödsprogram

Länsstyrelsen har från 2018 till och med 2021 bidragit till spridning av föräldraskapsstödsprogrammet *Föräldraskap i Sverige i samverkan med Stockholms stad och Bris*. Vid uppföljningen av handlingsplanen finns enligt vår kännedom drygt 200 utbildade gruppleddare i länet. Under 2021 beviljades även Länsstyrelsen två projektutvecklingsmedel enligt §37, där syftet har varit att öka deltagandet i programmet *Föräldraskap i Sverige* alternativt tillgängliggöra programmets innehåll till nya målgrupper.

11 <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/social-hallbarhet/jamlik-halsa.html>

12 <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/social-hallbarhet/jamlik-halsa.html>

Som en del i utvärderingen av *ABC Tonår och Föräldrawebben* har flera nya gruppleddare utbildats i *ABC Tonår*. 2022 finns det cirka 120 gruppleddare i länet.

1.4 Stödja spridning av universellt våldsförebyggande insatser och metoder till förskola och skola

Det våldsförebyggande programmet *TÅGET*, som riktar sig till låg- och mellanstadieelever, har utvecklats av Botkyrka kommun. Länsstyrelsen har under handlingsplansperioden gett stöd till kommunen i arbetet med att revidera och formalisera arbetssättet med målet att det ska kunna spridas utanför kommunen.

I samverkan med Länsstyrelsen i Skåne och RFSU har ett arbete gällande utveckling av en lärarmanual till RFSU:s undervisningsmaterial *Vill du?*¹³ pågått. Manualen har under 2022 pilottestats på 8 skolor, varav 2 i Stockholms län. Under 2023 planeras en spridningskonferens för det reviderade materialet.

*MVP Fritid*¹⁴ är ett våldsförebyggande metodmaterial för fritidsgårdar, parklekar och andra öppna verksamheter som tagits fram i samarbete mellan Länsstyrelsen, organisationen MÄN och Hägersten-Älvsjö stadsdel. Materialet lanserades 2022 och implementeringsstöd kommer erbjudas till intresserade kommuner under 2023.

13 kommuner och stadsdelar har anmält intresse för att påbörja ett arbete.

13 RFSU, *Vill du?* (ineko.se)

14 <https://mvpfritid.se/>

1.5 Utvecklingsarbete pågår med förnyat innehåll i föräldragrupper, främst inom barnhälsovården

Under åren 2021–2022 har sju utbildningstillfällen för 560 sjuksköterskor inom barnhälsovården genomförts. En randomiserad kontrollerad studie har påbörjats med utbildning för 17 sjuksköterskor och 17 gruppledare från kommuner/civilsamhälle. Dessa har under hösten 2022 träffat 100 familjer vid 4 gruppträffar.

ABC föräldrträffar för barn 3–12 år har funnits sedan 2010. Region Stockholm nu även arbetat fram en ny version av ABC som riktar sig till föräldrar till yngre barn – Lilla ABC – tillsammans med forskare från Karolinska institutet. Förhoppningen är att utveckla ett evidensbaserat program som kan erbjudas till alla småbarnsföräldrar inom barnhälsovården i Stockholms län.

1.6 Genomföra riktade kampanjer för att påverka attityder kring sex mot ersättning och pornografi

I samverkan inom Operation Kvinnofrid och i dialog med Jämställdhetsmyndigheten pågår ett arbete med att ta fram en informationskampanj mot sexköp. Kampanjen ska bli färdig och lanseras under 2023.

MÅL 2: FÖREBYGGA ÅTERFALL

Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov

Indikatorer för strategin

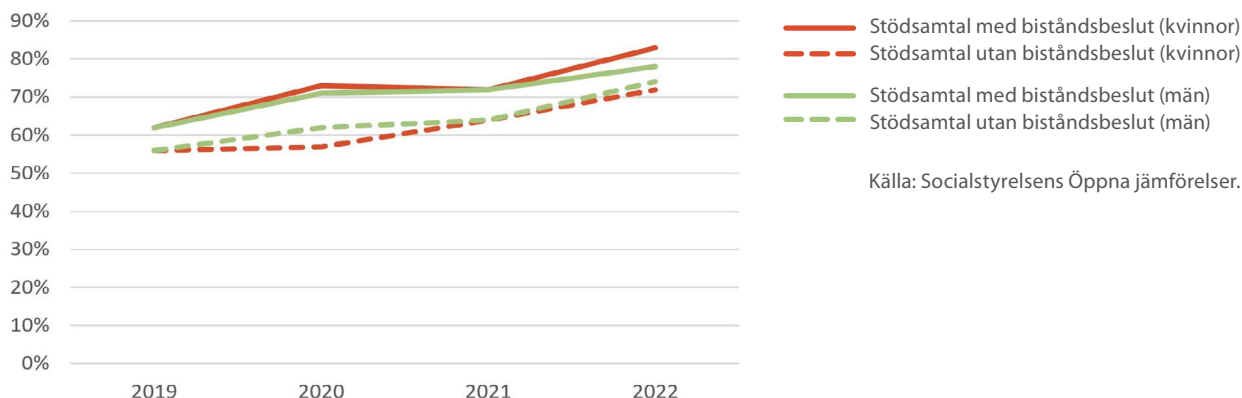
Våld i nära relationer

- **Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänsten erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till våldsutövare.**

Cirka 80 procent av länets 26 kommuner och 13 stadsdelar uppger 2022 att de ger stödsamtal

efter biståndsbeslut till våldsutövare. Detta är en ökning med tio procentenheter sedan förra året. De kommuner/stadsdelar som gav stödsamtal ger det i något högre utsträckning till kvinnor än män när det rör stödsamtal med biståndsbeslut och i något högre utsträckning till män än kvinnor när det ges utan beslut. Resultatet följer medianen i riket.

Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänsten erbjuder stödsamtal med och utan biståndsbeslut till våldsutövare

Källa: Socialstyrelsens Öppna jämförelser.

- **Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänsten erbjuder stödsamtal utan biståndsbeslut till våldsutövare.**

Över 74 procent av kommunerna/stadsdelarna uppger att de ger stödsamtal utan biståndsbeslut till våldsutövare. Detta är en ökning från 2021 då andelen var 64 procent. Utvecklingen tyder på en positiv trend sedan 2019 och länet följer medianen i riket.

- **Antal påbörjade, pågående samt antal fullföljda behandlingsprogram inom Kriminalvården**

Antal behandlingsprogram rörande våld i nära relationer	2019	2020	2021	2022
Fullföljda	31	21	52	110
Påbörjade	39	72	74	33
Pågående		44	31	64

Källa: Kriminalvården

Kriminalvårdens arbete fortsätter med en positiv trend gällande pågående och fullföljda behandlingsprogram som mer än dubblerats mellan 2021–2022 medan antal påbörjade behandlingsprogram minskat under samma period. En anledning till det är att kriminalvården har personalbrist inom behandlingsverksamheten och därmed inte kan erbjuda behandling i den utsträckning som efterfrågas.

- **Andel kommuner som har aktuell information på kommunens webbplats om vilket stöd och hjälp som erbjuds av kommunen till våldsutövare.**

2022 kan vi inte följa denna indikator utifrån att metoden för insamling av data förändrades vilket medfört att vi saknar uppföljande data för indikatorn.

- **Antal stödsökande till Välj att sluta från Stockholms län.**

Från Stockholms län kontaktade 82 personer som utövat våld telefonlinjen *Välj att sluta* under 2022. Det är en ökning från 52 ärenden under 2021.

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål

- **Andel kommuner som har aktuell information på kommunens webbplats om vilket stöd och hjälp som erbjuds av kommunen till våldsutövare.**

2022 kan vi inte följa denna indikator utifrån att metoden för insamling av data förändrades vilket medfört att vi saknar uppföljande data för indikatorn. För 2021 framgick det att 50 procent av kommunerna ingått avtal för att möjliggöra stöd till sina medborgare som riskerar/har begått sexualbrott i länet¹⁵. En andel som ökat till 62 procent 2022.

¹⁵ [Köp av sexuella tjänster - Stockholms stad \(socialtstod.stockholm\)](https://www.stockholm.se/om-staden/nyheter/2022-04-14-koep-av-sexuella-tjanster-i-stockholms-stad)

Åtaganden i handlingsplanen

Nedan följer en sammanfattning av resultatet av åtgärder mot målet under hela handlingsplansperioden.

2.1 Ta fram och sprida metoder för att motivera våldsutövare till att ta emot stöd och behandling.

Kriminalvårdens arbete under 2020–2022 visade sig ha effekt gällande ett ökande antal påbörjade och avslutade behandlingsprogram (våld i nära relation). För att göra arbetet mer långsiktigt och öka antal pågående behandlingsprogram har Kriminalvården fått i uppdrag att ta fram förslag på spridning av behandlingsprogrammet Predov¹⁶ för personer som utövar våld mot närstående.

I samverkan med kommunförbundet Storsthlm har Länsstyrelsen initierat en kartläggning för att få en tydligare bild av hur kommunerna i Stockholms län arbetar med målgruppen personer som utövar våld i nära relationer. Resultatet beräknas till slutet av 2023.

I samverkan inom Operation kvinnofrid tillsattes en arbetsgrupp med uppdrag att identifiera behov kopplat till åtagandet. Man identifierade behov av att utöka vägledningen¹⁷ till att även inkludera våldsutövare, vilket planeras under 2023. Kunskaphöjande insatser riktat till socialtjänsten i att möta och motivera våldsutövare till behandling har genomförts under 2022 och kommer fortsätta under 2023.

16 [Uppdrag att ta fram förslag på spridning av behandlingsprogram för personer som utövar våld mot närstående - Regeringen.se](#)

17 <https://www.operationkvinnofrid.se/stod-for-yrkesverksamma/>

2.2 Hälso-och sjukvården identifierar på lokal nivå de behandlingsinsatser som finns (t.ex. relationsvårdsteam, telefonlinje för våldsutövare)

Indikatorn har inte gått att följa upp.

2.3 Verka för ökad samverkan mellan frivården och kommunernas socialtjänst för att samordna insatser till våldsutövare i syfte att förebygga återfall i brott Kriminalvården.

Samverkansinsatser är genomförda.

2.4 Fortsätta sprida stödlinjen "Välj att sluta"¹⁸ i syfte att fler ur målgruppen ska söka stöd och behandling för sin våldsproblematik.

För att öka kännedomen om den nationella telefonlinjen *Välj att sluta* har Länsstyrelsen förstärkt den nationella kampanjen finansiellt sedan 2020 för att få extra genomslag i Stockholms län. Hemsidan för välj att sluta har haft omkring 120 000 besökare från länet under en treårsperiod. 134 personer som utövat våld i nära relationer, och som bodde i Stockholms län kontaktade telefonlinjen under perioden 2020–2022.

2.5 Genomföra konferenser med fokus på våldsutövande, i syfte att sprida kunskap om aktuell forskning och behandlingsmetoder för samtliga åldersgrupper till yrkesverksamma.

I samverkan mellan Länsstyrelsen och Stiftelsen Manscentrum arrangerades tre konferenser för cirka 500 deltagare under åren 2020–2022 för att

18 <https://valjattsluta.se/>

öka kunskapen om behandlingsmetoder och hur länets aktörer strategiskt kan arbeta återfallsförebyggande. Tillsammans med samverkansparterna inom Operation Kvinnofrid genomfördes under 2022 även en konferens för 300 deltagare med syfte att lyfta det återfallsförebyggande arbete som görs av samverkansplattformens parter¹⁹.

2.6 Fler våldsutövare erbjuds och genomför behandlingsprogram mot våld inom Kriminalvården.

Antalet har minskat från 210 personer 2020 till 157 för 2022. Siffran är svår att följa upp då den avser föreslagen kontraktsvård av alla typer av kontraktsvård, inte bara våld i nära relationer. En anledning till minskningen är personalbrist inom kriminalvårdens behandlingsverksamhet och därmed har man inte möjlighet att erbjuda behandling i den utsträckning som efterfrågas.

¹⁹ [2022: Bryt våldets cirkel! - Operation Kvinnofrid](#)

MÅL 3: UPPTÄCKA TIDIGT

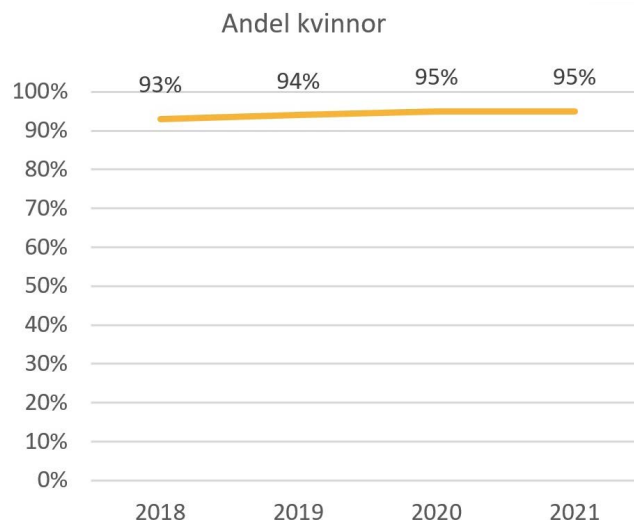
Myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare

Indikatorer för strategin

Våld i nära relationer

- **Andel kvinnor som (enligt rapportering till graviditetsregistret²⁰) i samband med besök hos mödrahälsovård tillfrågas om våldsutsatthet.²¹**

Andelen kvinnor som har tillfrågats om våldsutsatthet inom mödravården i länet ligger på en konstant hög nivå. En liten ökning kan urskiljas över en fyraårsperiod. En trend som behöver följas under längre tid för att säkerställa en konstant ökning. Det handlar dock inte om faktiska frågor till kvinnorna utan om rapportering till graviditetsregistret. En rapport²² från Akademiskt Primärvårdscentrum har dock visat på att många som rapporteras till graviditetsregistret inte uppfattat att de fått frågan om våldsutsatthet.

Källa: Graviditetsregistret, siffror för 2022 ej tillgängliga.

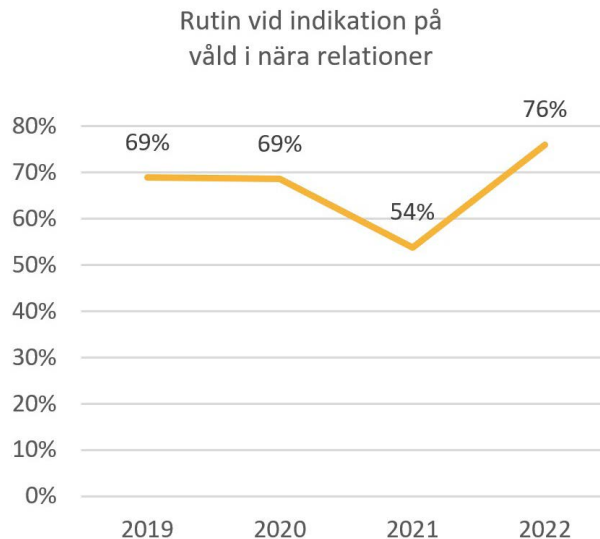
20 Andel kvinnor som enligt Graviditetsregistret, tillfrågats om våld i nära relation, vilket ingår i rutin. Det handlar inte om faktiska frågor utan om rapportering till registret.

21 Siffror för 2022 var inte tillgängliga vid tiden för sammanställning av denna rapport.

22 Barimani & Elvin-Nowak. "Jag visste inte att vården kunde hjälpa mig" Om kvinnors utsatthet för våld i nära relationer i Region Stockholm. 2022. <https://www.akademisktprimarvardscentrum.se/om-oss/publikationskatalog/rapport-om-vald-i-nara-relation-och-halsa/>

- **Andel kommuner/stadsdelar med en aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld av närstående.**

Andelen²³ kommuner/stadsdelar som uppger att de har en aktuell skriftlig rutin har ökat med 22 procentenheter från 54 procent 2021 till 76 procent 2022. Därmed är 2022 års svar tillbaka på en högre andel i jämförelse med medianen i riket som är drygt 50 procent.

Källa: Socialstyrelsen öppna jämförelser

²³ Andelen är beräknad som totalt antal JA-svar (dvs har skriftliga rutiner) på områdena Ekonomiskt bistånd, Missbruks- och beroendevården, Socialpsykiatri, Barn och unga, LSS-barn, LSS-vuxen, Äldreomsorg och Våld i nära relationer-vuxen dividerat med totalt antal svar i länet

- **Antal dömda för annan brottslighet som får frågan om våldsutövning (inom Kriminalvården).**

Under hela strategiperioden har frågan ställts till samtliga klienter som dömts till Kriminalvårdspåföljd under Risk-Behov-Mottaglighets-utredningen.

Åtaganden i handlingsplanen

3.1 Verka för att utveckla och etablera en regional struktur för att samordna kompetenshöjande insatser för länets kommuner.

En regional struktur för kompetenshöjande insatser finns delvis genom Länsstyrelsens regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor och delvis genom del-regionala samarbeten mellan kommuner. Storsthlm och Länsstyrelsen har under handlingsplanens period kartlagt behov och utbud av utbildningar tillgängliga för kommunerna på nationell, regional och lokal nivå. Utifrån kartläggningen kommer tillgängliga webbutbildningar att publiceras på webbplatsen operationkvinnofrid.se under 2023.

3.2 Fortsätta sprida och implementera handledningen "Liten och trygg" till förskolans personal i länet, i syfte att öka personalens kunskap om våld och uppmärksamma utsatta barn

I samverkan med Marie Cederschiöld högskola²⁴ och förskolor i Järfälla kommun har Länsstyrelsen utvärderat implementeringen av Brottsoffermyndighetens material *Liten och trygg*²⁵.

²⁴ Tidigare Ersta Sköndal Bräcke högskola

²⁵ <https://www.jagvillveta.se/forskola>

MÅL 4: SKYDDA OCH STÖDJA

Sammantaget konstateras att *Liten och Trygg* är ett relevant material för de flesta förskolor som vill förbättra sitt arbete med att ge barn kunskap om sina rättigheter samt underlätta personalens arbete med att upptäcka våld mot barn. Länsstyrelsen kommer fortsätta att sprida stödet i länet med målet att fler förskolor ska förbättra sitt arbete med att förebygga och upptäcka våld.

3.3 Upptäcka våldsutövare bland de som är dömda för annan brottslighet inom Kriminalvården

Målet uppfylls genom att frågorna ställs till alla klienter som dömts till Kriminalvårdspåföljd under Risk-Behov-Mottaglighets-utredningen (RBM). Kriminalvården har undersökt hur utredningarna fångar upp våld i nära relation och slutsatsen är att det gör den. I och med det läggs risk-behov-mottaglighetsutredningen in i rutinerna men det finns utmaningar att få in klienter i program på grund av personalbrist inom Kriminalvården.

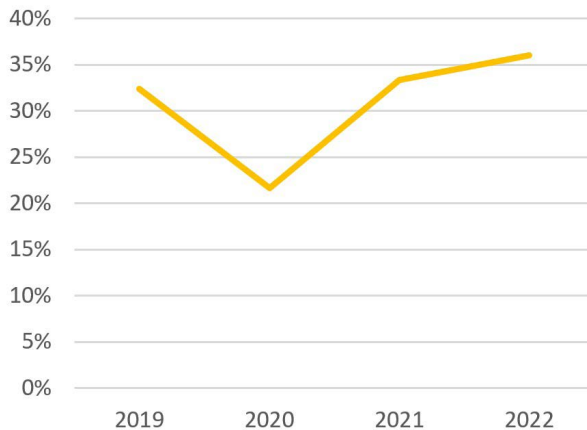
Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov

Indikatorer för strategin

Våld i nära relationer

- **Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänsten erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till våldsutsatta vuxna – kvinnor och män.**
Data för indikatorn är från 2019 och visar på att 94 procent av kommunerna i länet som besvarade frågan i Socialstyrelsens öppna jämförelser erbjöd skyddat boende med biståndsbeslut. Socialstyrelsen har senare valt att inte följa denna indikator och en ny källa behöver säkerställas om vi fortsatt vill följa utvecklingen vad gäller kommuners arbete med skyddat boende till våldsutsatta vuxna.
- **Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänsten har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggaren ska säkra skolgången för barn i skyddat boende.**
Över en treårsperiod har andelen kommuner/stadsdelar som har en skriftlig rutin varierat, men är nu i återigen tillbaka på samma nivå som 2019 (cirka en tredjedel) efter en tillfällig nedgång under 2020. Socialstyrelsen har senare valt att inte följa denna indikator och en ny källa behöver säkerställas om vi fortsatt vill följa utvecklingen vad gäller kommuners arbete med att säkra skolgången för barn i skyddat boende.

Rutin för skolgång för barn
i skyddat boende

Källa: Socialstyrelsen öppna jämförelser

- **Andel kommuner/stadsdelar där socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer har aktuella skriftliga överenskommelser om samverkan i enskilda ärenden med externa aktörer.**²⁶

Andel kommuner/stadsdelar som har en skriftlig överenskommelse med någon av de definierade externa aktörerna har ökat succesivt från 2019 till 2021. Tyvärr har vi inte tillgång till aktuella siffror för 2022. Däremot kan vi se att två kommuner²⁷ har överenskommelse om samverkan med alla de definierade externa aktörerna. Av de externa aktörerna är det flest

kommuner/stadsdelar som har överenskommelse med kvinnojourer följt av polisen²⁸. Under handlingsplansperioden kan vi se en minskning med två kommuner/stadsdelar gällande överenskommelser med kvinnojourer och en ökning med tre kommuner/stadsdelar som har en överenskommelse med polisen.

Våld i nära relationer

- **Andel kommuner som har uppgett att de erbjuder stöd och hjälp till våldsutsatta**

Samtliga kommuner i länet erbjuder stöd till såväl barn som vuxna utsatta för våld i nära relationer, antingen i egen regi eller i samverkan. När det gäller stöd i egen regi ger samtliga kommuner stöd till vuxna medan 81 procent av länets kommuner väljer att ge stöd till barn i egen regi och övriga enbart i samverkan.

Sexuellt våld oberoende av relation

- **Andel kommuner som har uppgett att de erbjuder stöd och hjälp till utsatta för sexuellt våld oberoende av relation**

Samtliga kommuner i länet erbjuder stöd till barn utsatta för sexuellt våld oberoende av relation, antingen i egen regi eller i samverkan. När det gäller stöd i egen regi ger 38 procent av kommunerna stöd till barn och 35 procent till vuxna. Inga kommuner erbjuder stöd till vuxna i samverkan.

²⁶ Med extern aktör menas någon av följande: Primärvård, akutmottagning, vuxenpsykiatri, ungdomsmottagningar, polisen eller kvinnojour.

²⁷ Haninge och Tyresö kommun

²⁸ 2022: 13 med kvinnojourer och 10 med polisen. 2021: 18 med kvinnojourer och 7 med polisen. 2020: 15 med kvinnojourer och 7 med polisen)

Hedersrelaterat våld och förtryck

- **Andel kommuner som har uppgett att de erbjuder stöd och hjälp till utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.**

Samtliga kommuner i länet erbjuder stöd till barn och vuxna utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, antingen i egen regi eller i samverkan. När det gäller stöd i egen regi ger 77 procent av kommunerna stöd till barn och 81 procent av kommunerna stöd till vuxna.

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål

- **Andel kommuner som har uppgett att de erbjuder stöd och hjälp till utsatta i prostitution och människohandel för sexuella ändamål.**

Samtliga kommuner i länet uppger att de erbjuder stöd till barn utsatta för sexuell exploatering eller människohandel för sexuella ändamål, antingen i egen regi eller i samverkan. Majoriteten av stödet till barn ges i samverkan. När det gäller vuxna uppger 73 procent av kommunerna att de ger stöd till personer i prostitution och majoriteten av kommunerna ger detta stöd i samverkan. 81 procent uppger att de ger stöd till vuxna utsatta för människohandel för sexuella ändamål, varav majoriteten av stödet ges i samverkan²⁹.

²⁹ Botkyrka och Danderyd uppger att de ger stöd till vuxna utsatta för människohandel för sexuella ändamål men inte till personer i prostitution.

Åtaganden i handlingsplanen

4.1 Verka för att personer som har sex mot ersättning eller skadar sig med sex har tillgång till adekvat stöd och behandling

I samverkan med Stockholms stad har Länsstyrelsen under året fortsatt arbetet med att regionalisera Mika- och KAST-mottagningarna^{30,31} med målet att dessa ska kunna ge stöd till samtliga invånare i länet. Hittills har 16 av 26 kommuner i länet under-tecknat avtalet och arbetet kommer att fortsätta under 2023. För att stärka kvaliteten i KAST-verksamhete

Denna satsning kompletteras av regionkoordinatorernas arbete. De bedriver dels ett operativt arbete mot prostitution och människohandel i samverkan med polis, andra myndigheterna och frivilliga aktörer, dels en rad utbildnings- och kompetenshöjande insatser riktat mot myndigheter och kommunerna.

4.2 Ta fram och sprida en digital vägledning för yrkesverksamma med kontaktvägar till olika aktörers stöd och insatser i syfte att främja extern samverkan.

I slutet av 2021 lanserades en digital vägledning³² i syfte att främja samverkan i enskilda ärenden. Vägledningen är framtagen inom Operation kvinnofrid och den primära målgruppen är yrkesverksamma som kan komma i kontakt med utsatta. Vägledning stärker, stödjer, underlättar och oppmuntrar samverkan mellan yrkesverksamma för att därigenom öka upptäckt och be bättre skydd

³⁰ [Sex mot ersättning - Stockholms stad \(socialtstod.stockholm\)](https://www.stockholm.se/omsorg/omsorgstod/ersattning)

³¹ [Köp av sexuella tjänster - Stockholms stad \(socialtstod.stockholm\)](https://www.stockholm.se/omsorg/omsorgstod/sexuella-tjanster)

³² <https://www.operationkvinnofrid.se/stod-for-yrkesverksamma/>

och stöd till utsatta. Den digitala vägledningen omfattar utsattheterna våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation. Vägledningen var den mest populära sidan på www.operationkvinnofrid.se under året med över 4000 besökare³³. Länsstyrelsen har fortsatt sprida "Vägledning för yrkesverksamma i samarbete"³⁴.

Ett tydligt behov som identifierats av användare av vägledningen är ett enkelt sätt att hänvisa utsatta individer rätt när det egna åtagandet i stödprocessen är fullgjort alternativt inte möter behovet. Därför arbetade vi fram verktyget "Hänvisa utsatta rätt". Verktyget visar vart personer ska hänvisas utifrån boendekommun, ålder och vad de utsatts för. Informationen i verktyget är baserad på en bred förankring bland regionala aktörer och länets kommuner. Sedan lanseringen i september 2022 har funktionen Hänvisa utsatta rätt haft 525 besökare.

4.3 Sprida det digitala verktyget Infogeneratorn

Statistik gällande användning saknas.

4.4 Genomföra informationskampanjen "Aldrig igen" i Stockholms stad i syfte att fler ur målgruppen ska söka stöd och hjälp för sin våldutsatthet samt undersöka förutsättningarna för en liknande regional kampanj

Under 2020–2022 har kampanjen "Aldrig igen" genomfört. Fokus var vid båda kampanjomgångarna våld i ungas relationer. Syftet med kampanjen var

bland annat att belysa frågan om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck hos allmänheten samt informera om var stöd, hjälp och behandling erbjuds i Stockholms stad via Relationsvåldsteam (RVT) eller Relationsvåldscentrum (RVC). Kampanjen har synts på sociala medier, på stadstavlor och i kollektivtrafiken.

Totalt antal ärenden till RVT och RVC var 2660 för 2022, vilket är en ökning med drygt 400 ärenden sedan 2021 (2231 ärenden). Det är dock inte samma höga nivå som under pandemiåret 2020 med 3152 ärenden. RVT och RVC för inte statistik över hur många det är som anger att de fått information via kampanjen "Aldrig igen". Därav går det inte att säkerställa kampanjens påverkan på antal ärenden till RVT eller RVC.

4.5 Ta fram en förnyad kommunikationsstrategi för att sprida information om polisens verksamhet i syfte att öka anmälningsbenägenheten och minska mörkertalen (exempelvis genom kampanjen "Kom till oss")

Kampanjen "Kom till oss"³⁵ är genomförd och återlanserad nationellt vecka 52 2021 samt vecka 1 2022. En kommunikationsplan för Initiativ Gryning³⁶ är framtagen och uppdateras löpande. En regional kampanj genomfördes i slutet av november till

35 Informationssatsningen "kom till oss" är en del i polisens prioritering för särskilt utsatta brottsoffer. Kampanjen ska, förutom att få fler att anmäla, tydliggöra att våld, hot och kränkningar i en nära relation är allvarliga brott.

36 Polisen i region Stockholm bedriver ett långsiktigt förbättringsarbete, inom brottsområdena brott i nära relation, våldtäkt och sexualbrott mot barn, Initiativ Gryning. Initiativet omhändertar utvecklingsfrågor kopplat till metod, resurs samt intern och extern samverkan. Även normarbete inkluderas i uppdraget samt att sträva efter att utveckling sker baserat på forskning eller evidensbaserade metoder.

33 Statistiken baseras på perioden 7 mars 2022 till 31 december 2022.

34 <https://www.operationkvinnofrid.se/stod-for-yrkesverksamma/>

mitten av december 2021 både internt och externt. En Polis-podd med fokus på polisens arbete med mäns våld mot kvinnor släpptes i november.

4.6 Genomföra informationskampanjer för att motverka tvångsäktenskap och hedersrelaterat våld och förtryck

För att öka kännedomen bland barn och unga vuxna om att det finns stöd att få om man lever med hedersrelaterat våld och förtryck genomförde Länsstyrelsen en kampanj i sociala medier vid tre tillfällen under 2020. Kampanjen bestod av korta filmer om Origo som spreds på Instagram. 145 596 personer nåddes av kampanjen. Av dessa klickade 1 668 personer vidare till Origos hemsida.

4.7 Följa regionalt vårdprogram för våld i nära relation relaterat till olika delar av hälso- och sjukvårdens uppdrag.

Kunskapsutveckling inom hälso- och sjukvården Enheten, Våld i nära relationer vid Akademiskt primärvårdscentrum, har ett regionalt uppdrag att arbeta med systematisk kunskapsutveckling och implementeringsstöd inom hälso- och sjukvården.

Nedan följer flertalet insatser som gjorts under perioden:

- I maj 2021 lanserade enheten en ny webb-utbildning om våld i nära relationer för vårdpersonal, vilken omfattar cirka 2,5 timmars klicktid. Webbutbildningen är den första svenska i sitt slag utifrån att den helt och hållet utgår från hälso- och sjukvårdens uppdrag och kopplingen mellan våld i nära relation och ohälsa. Statistik från utbildningen visar att det nästan uteslutande är vårdpersonal och studenter som går utbildningen, vilket visar att Region Stockholm når ut till rätt målgrupp.
- Under 2022 har 81 utbildningar genomförts för drygt 2 800 medarbetare inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Till detta kommer att 1 200 medarbetare har tagit del av enhetens webbutbildning.
- Barnhälsovården erbjöd under året utbildning för första gången som resulterade i att 82 av 112 BVC utbildades om våld i nära relationer och 330 av cirka 495 sjuksköterskor har gått utbildningen.
- Totalt har 15 vårdenheter (främst husläkarmottagningar och rehab-mottagningar) mottagit implementeringsstöd av enheten under år 2021.

4.8 Följa regional plan för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter med särskild inriktning på riskutsatta grupper.

Region Stockholms handlingsplan för arbetet med SRHR har löpt ut och under 2022 har arbetet fokuserat på att identifiera åtgärder som bidrar till implementering av den nationella SRHR-strategin, samt implementering av Region Stockholms folkhälsopolicy respektive Hållbarhetsstrategi med koppling till sexuell och reproduktiv hälsa.

Framtagandet av följande moduler för Elevhälsoportalen: *Sexualitet och relationer* för skolor; *Kroppslig integritet och relationer* för förskolor.

Rapporter från Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin kopplat till SRHR, till exempel: Analys av data från SRHR 2017 kring sexuell utsatthet inom länet, Sexuella trakasserier från data från regionens Folkhälsoenkät 2021.

Arbetet med framtagandet och implementering av virtuella patienter som utbildningsinsats för vården kring screening för våldsutsatta.

MÅL 5: EFFEKTIV BROTTSEKÄMPNING

Rättsvårdande myndigheter håller god kvalitet i utredningar och i rättsprocesser

Indikatorer för strategin

Statistiken är hämtad från Brås sammanställning för åren 2019, 2020 och 2021. Samtliga indikatorer mäter andel handlagda brott som lett till personuppläring³⁷. Indikatorerna presenteras nedan utifrån den våldstyp som åsytas att följa.

Våld i nära relationer

- **Andel handlagda brott av grov fridskränkning³⁸ som lett till personuppläring per år.**

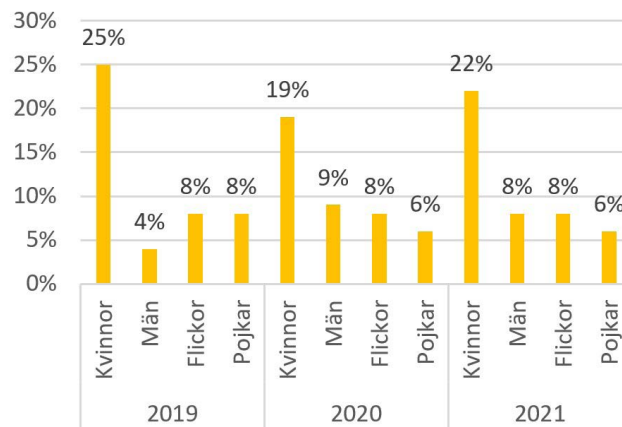
Vid grov fridskränkning är personuppläringen högst för kvinnor över 18 år med 22 procent för 2021. En mindre uppgång har skett för personuppläring för utsatta män mellan 2019 och 2021, från fyra till åtta procent. Gruppen flickor ligger på samma nivå av personuppläring.

37 Termen "personuppläring" innebär att en person bundits till brottet genom att åtal har väckts, strafföreläggande har utfärdats eller åtalsunderlåtelse har meddelats.

38 Att gå på gång kränka en närståendes integritet för att skada personens självkänsla, genom att till exempel hota eller slå denna, är ett brott i sig. Brotsrubriceringen är då grov fridskränkning, eller grov kvinnofridskränkning om en man begår ett sådant brott mot en kvinna som han lever eller har levt tillsammans med. För att en person ska dömas för något av dessa brott ska han eller hon ha begått flera straffbelagda gärningar mot en och samma person under en kortare eller längre tidsperiod. Gärningarna ska ha varit ett led i en upprepad kränkning av personens integritet och självkänsla.

under 2019 till 2021 (8 procent) medan personuppläringen för pojkar minskat med två procentenheter från åtta till sex procent under samma period.

Grov fridskränkning

- **Andel handlagda brott av grov kvinnofrids-kränkning som lett till personuppläring per år**

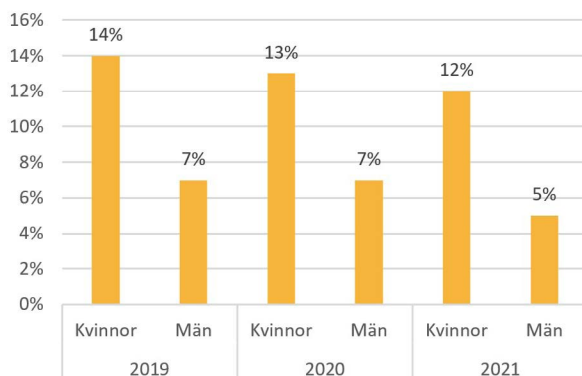
Brottstyp	2019	2020	2021
Grov kvinnofridskränkning	9%	14%	13%

En ökning av andel handlagda brott som lett till personuppläring kan ses mellan 2019 och 2020. Under 2021 har andelen minskat med en procentenhet och på grund av avrundning är minskningen mindre i faktiska tal, 0,4 procentenheter. Resultatet ligger dock under medianen i riket för hela perioden.

- **Andel handlagda misshandelsbrott i nära relationer som lett till personuppläring per år**

Andelen personupplärade misshandelsbrott i nära relationer ligger på liknade nivåer med en svag nedåtgående trend mellan åren 2019–2021 för båda könen. Andelen ligger något under medianvärdet i riket för kvinnor och följer medianen i riket för män.

Misshandel - Närstående genom parrelation

Hedersrelaterat våld och förtryck

- **Andel handlagda brott av äktenskapstvång/vilseledande till äktenskapsresa³⁹ som lett till personuppläring per år**

Brottstyp	2019	2020	2021
Äktenskapstvång/vilseledande till äktenskapsresa	3%	0%	8%

Tre procent av de handlagda brotten av *äktenskapstvång/vilseledande till äktenskapsresa* ledde till personuppläring 2019, vilket är högre än medianen i riket. Men det handlar dock om få ärenden. 2019 handlades 31 ärenden varav ett ledde till personuppläring, 2020 handlades 15 ärenden, inget brott till personuppläring och 2021 handlades 13 ärenden varav en personuppläring.

- **Andel handlagda brott av könsstympning som lett till personuppläring per år**

Brottstyp	2019	2020	2021
Könsstympning	-	-	-

Under 2019–2020 har det inte skett någon personuppläring för brottstypen könsstympning. Indikationen för 2021 ger samma resultat.

³⁹ Brottstypen delas från och med 2021 upp på tre kategorier: Äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott samt vilseledande till äktenskapsresa. Vid preliminär statistik för första halvåret 2021 hade inget brott lett till personuppläring i någon av de tre kategorierna.

Sexuellt våld oberoende relation

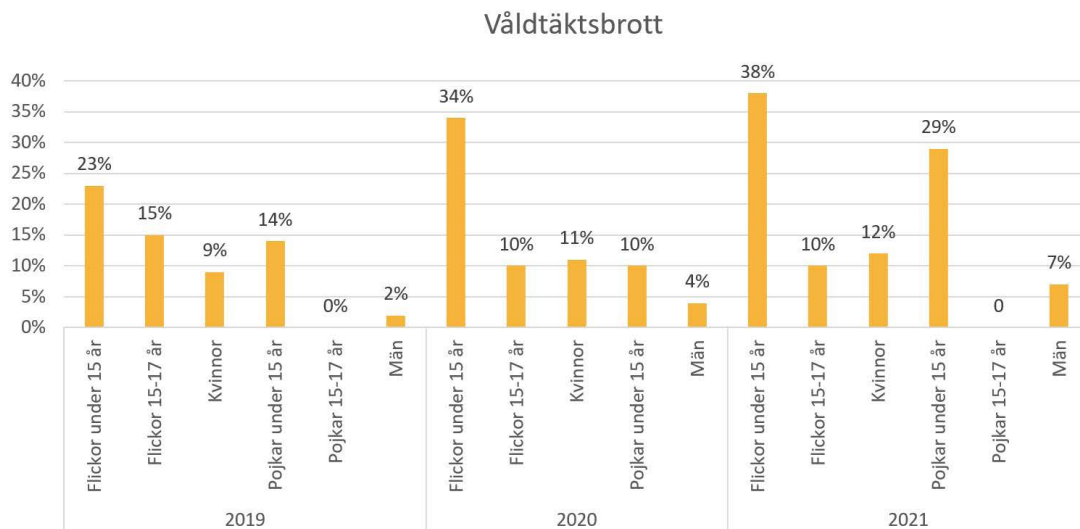
- **Andel handlagda brott av kontakt med barn under 15 år i sexuellt syfte (grooming) som lett till personuppklaring per år⁴⁰**

Brottstyp	2019	2020	2021
Kontakt med barn i sexuellt syfte (grooming)	7%	5%	7%

En ökning av andelen handlagda brott som lett till personuppklaring har skett mellan 2020 och 2021 och ligger i linje med medianen för riket. Antal ärenden, 60, är densamma för 2020 och 2021. Personuppklaring har ökat från 3 till 4 ärenden.

- **Andel handlagda våldtäktsbrott⁴¹ som lett till personuppklaring per år**

Andelen handlagda *våldtäktsbrott* som lett till personuppklaring är uppdelat utefter kön och efter ålder men visar inte relation till förövaren. En ökning av andelen handlagda brott som lett till personuppklaring har ökat med 15 procentenheter sedan 2019 för flickor och pojkar under 15 år. Gällande flickor har det ökat från 23 procent (2019) till 38 procent (2021) och för pojkar 14 procent (2019) till 29 procent (2021). En ökning i personuppklaring har även skett för kvinnor och män. För kvinnor har det ökat från 9 procent (2019) till 12 procent (2021) och för män har det

40 6 kap 10 a § Den som, i syfte att mot ett barn under femton år begå en gärning för vilken straff föreskrivs i 4, 5, 6, 8 eller 10 §, föreslår en träff eller stämmer träff med barnet, döms för kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte till böter eller fängelse i högst två år. Lag (2017:1068)

41 Indikatoren visar våldtäktsbrott per kön för olika åldrar. Indikatoren inkluderar både försök till våldtäkt och våldtäkt. Indelning utifrån relation mellan utsatt och utövare beaktas inte.

ökat från 2 procent (2019) till 7 procent (2021). I samtliga grupper har det skett en ökning av personuppläring förutom för flickor 15–17 där en minskning med 5 procentenheter skett sedan 2019 (från 15 till 10 procent). För pojkar är personuppläringen noll för 2021, en minskning med 10 procentenheter sedan 2020.

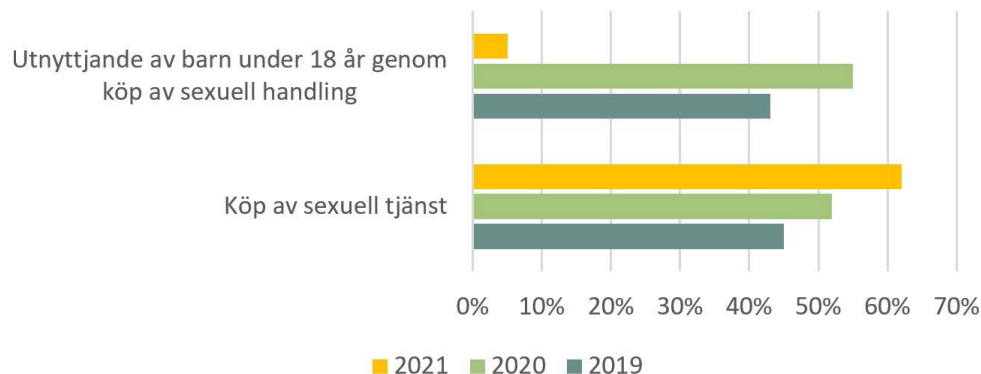
Prostitution

- **Andel handlagda brott av utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling som lett till personuppläring per år, samt andel handlagda brott av köp av sexuell tjänst som lett till personuppläring per år.**

Det har skett en positiv utveckling när det gäller brottet; köp av sexuell tjänst (personer över 18 år)

fler än hälften av brotten har lett till personuppläring och utvecklingen följer medianen i riket för att ligga något över medianen för 2021. För brottet utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling har Polisregion Stockholm haft en hög nivå på personuppläring 2019 och fler än hälften av brotten har lett till personuppläring under 2020, vilket var över medianen i riket. Under 2021 har en negativ utveckling skett och personuppläringen har fallit med 50 procentenheter till 5 procent, vilket är lägre än medianvärdet i riket.

Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling / köp av sexuell tjänst (vuxen)

- **Andel handlagda koppleribrott som lett till personuppläring per år**

Brottstyp	2019	2020	2021
Koppleri	19%	16%	18%

För 2019 ledde 19 procent av de handlagda brotten till personuppläring, under 2020 minskade andelen till 16 procent för att öka med 2 procentenheter till 18 procent under 2021. Personuppläringen för samtliga år ligger i linje med medianvärdet i riket.

Människohandel för sexuella ändamål

- **Andel handlagda brott av människohandel för sexuella ändamål som lett till personuppläring per år.**

Fem procent av de handlagda brotten av *människohandel för sexuella ändamål* vuxna ledde till personuppläring under 2019, vilket är något högre i jämförelse med medianvärdet i riket. Andelen kvarstod även 2020 och var högre än riket. Det har skett en positiv utveckling under 2021 där nio procent lett till personuppläring för vuxna medan en negativ utveckling skett för barnärenden, från 13 procent 2020 till noll procent 2021. Procentandelen varierar stort på grund av ett lågt antal ärenden.

Åtaganden i handlingsplanen

5.1 Effektivisera brottsbekämpningen genom den särskilda satsningen "Initiativ gryning"⁴² i syfte att intensifiera arbetet med särskilt utsatta brottsoffer (Brott i nära relation, våldtäkt samt sexualbrott mot barn inkl. internetrelaterade sexuella övergrepp.)

Antalet anmälda brott/inkomna ärenden samt ärenden redovisade till åklagare i jämförelse från 2019–2021. Se tabell nästa sida.

Anmälda brott i parrelation har ökade markant med en dubbling av antal anmälda brott mellan 2019 och 2020 för att stanna på den högre nivån fram till 2022. Samtidigt ligger andelen ärenden som redovisats till åklagare på liknade nivåer (14 till 17 procent). Ökningen av anmälningar kan främst härledas till att polisen under första halvåret 2020 ändrade sättet att registrera misshandelsbrott. Övriga brott visar inte några större förändringar i antal ärenden eller andel som har redovisats till åklagare.

⁴² Polisen i region Stockholm bedriver ett långsiktigt förbättringsarbete, Initiativ Gryning. Initiativet omhändertar utvecklingsfrågor kopplat till metod, resurs samt intern och extern samverkan. Även normarbete inkluderas i uppdraget samt att sträva efter att utveckling sker baserat på forskning eller evidensbaserade metoder.

Brottskodsgrupp ⁴³	År	Anmälda brott	Inkomna ärenden	Ärenden redovisade till Åklagare	Andel inkommande ärende som redovisats till Åklagare
Brott i parrelation	2019	5 900	3 910	626	16%
Brott i parrelation	2020	11 008	7 174	972	14%
Brott i parrelation	2021	11 134	7 255	1 020	14%
Brott i parrelation	2022	10 316	6 892	1 158	17%
Brott mot barn	2019	13 067	9 019	1 103	12%
Brott mot barn	2020	12 854	8 724	1 082	12%
Brott mot barn	2021	13 964	8 594	1 008	12%
Brott mot barn	2022	14 967	9 634	1 323	14%
Sexualbrott	2019	5 552	4 174	735	18%
Sexualbrott	2020	5 892	4 395	838	19%
Sexualbrott	2021	6 714	5 013	1 078	22%
Sexualbrott	2022	5 943	4 786	1 059	22%
Sexualbrott mot barn	2019	2 233	1 546	294	19%
Sexualbrott mot barn	2020	2 489	1 707	289	17%
Sexualbrott mot barn	2021	2 675	1 818	319	18%
Sexualbrott mot barn	2022	2 400	1 782	332	19%
Våldtäkt mot vuxna	2019	1 356	1 024	141	14%
Våldtäkt mot vuxna	2020	1 346	1 033	182	18%
Våldtäkt mot vuxna	2021	1 563	1 172	190	16%
Våldtäkt mot vuxna	2022	1 435	1 157	207	18%

43 Samtliga brottskoder för varje Brottskodsgrupp återfinns i Bilaga.

5.2 Polisen kommer att utveckla arbetet med att utreda och lagföra personer som begår människohandelsbrott i sexuellt syfte samt prostitution.

Antalet anmälda brott/inkomna ärenden samt ärenden redovisade till åklagare i jämförelse från 2019–2022. Se tabell nästa sida.

Andelen koppleribrott som har redovisas till Åklagare har ökat de senaste tre åren. Den största förändringen kan ses för köp av sexuell tjänst där en minskning med cirka 18 procentenheter har skett från 2021 till 2022. För brottet utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling har andelen ärenden som har redovisats till Åklagare ökat kraftigt mellan 2021 och 2022 medan inflödet av inkomna ärenden 2022 endast är cirka en tredjedel av antalet 2021.

5.3 Personutredningar av god kvalitet genomförs inom frivården

Kriminalvården har under perioden arbetat särskilt med att öka antalet klienter som får kontraktsvård. Arbetet har främst fokuserats på klienter dömda för våld i nära relation. Antalet föreslagna för kontraktsvård ökade från 198 2019 till 210 under 2020. 2021 minskade antalet till 190 med en fortsatt nedåtgående trend till 157 för 2022. Siffran avser föreslagen kontraktsvård av alla typer av kontraktsvård, inte bara våld i nära relation. Åtagandet är svårt att följa upp mer exakt än så, då en del dömda för våld i nära relation får behandling för exempelvis missbruk. Det pågår en fortsatt fokuserat arbete mot klienter dömda för våld i nära relationer. Minskningen av antalet som fått kontraktsvård kan troligen bero på pandemin då tillgängligheten till behandlingsinsatser minskat.

Brottskod + text	År	Anmälda brott	Inkomna ärenden	Ärenden redovisade till Åklagare	Andel inkommande ärende som redovisats till Åklagare
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2019	6	3	0	0%
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2020	5	2	1	50%
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2021	4	2	0	0%
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2022	6	6	0	0%
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2019	41	31	0	0%
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2020	28	26	1	4%
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2021	24	23	0	0%
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2022	36	35	1	3%
0609 Koppleri inkl. grovt	2019	47	38	2	5%
0609 Koppleri inkl. grovt	2020	79	52	8	15%
0609 Koppleri inkl. grovt	2021	64	47	5	11%
0609 Koppleri inkl. grovt	2022	91	89	14	16%
0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling	2019	82	41	12	29%
0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling	2020	59	54	19	35%
0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling	2021	107	58	10	17%
0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling	2022	37	18	30	167%
0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt, under 18 år	2019	249	134	23	17%
0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt, under 18 år	2020	360	184	37	20%
0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt, under 18 år	2021	482	263	43	16%
4024 Köp av sexuell tjänst	2019	163	105	49	47%
4024 Köp av sexuell tjänst	2020	327	246	178	72%
4024 Köp av sexuell tjänst	2021	547	455	319	70%
4024 Köp av sexuell tjänst	2022	570	524	274	52%

MÅL 6: TRYGG RÄTTSPROCESS

Våldsutsatta vuxna och barn medverkar i brottsutredningar

Indikatorer för strategin

- **Andelen beviljade kontaktförbud av de ansökta kontaktförbuden.**

	2019	2020	2021	2022
Andelen beviljade kontaktförbud av de ansökta kontaktförbuden	25%	25%	25%	28%

Andelen beviljade kontaktförbud ligger jämt på 25 procent över tid (2019–2021). Under 2022 har det varit en ökning med tre procentenheter.

- **Andel brott där barn är målsägande vid våld och övergrepp som handlagts (inom 90 dagar).**

	2019	2020	2021	2022
Andel brott där barn är målsägande vid våld och övergrepp som handlagts (inom 90 dagar)	58%	62%	65%	60%

Från 2019 ser vi en ökning av andelen brott där barn är målsägande som har handlagts inom 90 dagar. Men siffrorna släpar något och polisen ser i nuläget svårigheter med att handlägga brott inom 90 dagar där barn är målsägare på grund av att antal ärenden ökat kraftigt sedan den nya lagstiftningen, där barn som bevittnar våld mellan närstående är målsägare, som trädde i kraft 2021.

Det är en utveckling som bör följas mer noggrant för att säkerställa att tidsfristen efterlevs och där behov finns av fler utbildade barnförhållare inom polisen.

Åtaganden i handlingsplanen

6.1 Förbättra formerna för samverkan mellan Polisen och Åklagarmyndigheten i enlighet med de regionala samverkansöverenskommelserna.

Ett nytt regionalt samverkansavtal mellan Polisen och Åklagarmyndigheten skrevs i april 2020. Särskilt utsatta brottsoffer med fokus på implementering och användande av ”Ett utvecklat bästa arbetssätt” var listat som ett av fokusområdena för 2021 där åklagare är representerade i Initiativ Grynings nätverk, som har möten en gång i månaden. I Initiativ Grynings inriktningsbeslut för 2022 ingick nyckelaktiviteter som berörde kontaktförbud. En regional arbetsgrupp tillsattes med uppdrag att förbättra och utveckla den regionala hanteringen och uppföljningen av kontaktförbud genom att ”säkerställa att kontaktförbud hanteras rättssäkert, skyndsamt och effektivt” och följa de åtaganden som beskrivs i Polismyndighetens handbok för kontaktförbud. Polisen kommer tillsätta en samordnare för implementering av arbetet med kontaktförbud i regionen under 2023. Flera lokala samverkansinitiativ har tagits under handlingsplansperioden. Bland annat har polisområde Nord genomfört insatser tillsammans med Åklagarmyndigheten under 2021 i syfte att minska ärendebalansen på Brotts i nära-sektionen.

6.2 Utveckla samverkan mellan Polisen och kommunernas enheter mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Lokala samverkansinitiativ mellan polis och socialtjänst är påbörjade såsom projekt IGOR på Södermalm och Islandsprojektet i lokalpolisområde Farsta och Skärholmen. Polisområde Nord har haft en samverkanskonferens med sina kommuner med tema; brott i nära relation. Polisen och Storsthlm har inlett en dialog om hur samverkan mellan polis och socialtjänst kan utvecklas i hela länet gällande dessa ärenden. Polisen har genomfört en kartläggning av nuvarande samverkan mellan socialtjänsten och lokalpolisområdena, och ett utvecklingsarbete har genomförts under 2022. Överlag pågår arbete inom polisen med att länka ihop Brotts i nära-sektioner med lokalpolisområden och den samverkan som sker med kommunerna. Ett beslut om att samtliga lokala samverkansöverenskommelser mellan polis och kommun ska innehålla konkreta aktiviteter kopplat till särskilt utsatta brottsoffer är taget. Beslutet innebär bland annat att en operativ samverkan med socialtjänsten ska finnas på samtliga lokalpolisområden och samverkan ska omfatta både våldsutövare samt personer som är utsatta för brott i nära relation.

6.3 Utveckla samverkan mellan Polisen och socialtjänsten i syfte att stödja utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål i rättsprocessen.

I april 2021 undertecknades samverkansöverenskommelsen mellan Polisen i Region Stockholm och Stockholm stad för att stärka och utöka arbetet mot prostitution/människohandel. Det övergripande

målet med samverkansöverenskommelsen är att prioritera och tillsammans strukturerat arbeta uppsökande mot köpare och säljare av sexuella tjänster. I samverkansforumet har man tillsammans skapat en gemensam lägesbild avseende prostitutionen i Stockholm.

- Människohandelssektionen har under 2022 haft fyra riktade pass i månaden tillsammans med socialtjänsten.
- Polisområde City kommer under året att planera in tre arbetspass i veckan tillsammans med socialtjänsten, varav ett av passen kommer vara riktat mot barn som befinner sig i prostitution.
- I varje Polisområde finns kontaktpersoner avseende arbetet mot sexköp och prostitution samt kopplerier av normalgraden.
- Lokalpolisområde Norrmalm har tre områdespoliser som arbetar 60 procent mot sexköp och prostitution. Lokalpolisområde Södermalm håller på att starta upp kontinuerligt arbete mot sexköp och prostitution.
- Polisområde City, Lokalpolisområde Norrmalm och Södermalm har genomfört Insats-torskveckor under handlingsplansperioden.
- Människohandelssektionen håller kontinuerligt i arbetsplatsinspektioner tillsammans med andra myndigheter och Lokalpolisområden på thaimassagesalonger.
- Människohandelssektionen i samverkan med Polisområde City har under 2022 initierat en volontärverksamhet inom brottskategorin där

volontärer besöker hotell och informerar om sexköp och prostitution.

- Allt fler Lokalpolisområden i region Stockholm har nu egna insatser mot köpare av sexuella tjänster i samverkan med socialtjänsten.
- Det sker metodutveckling avseende arbetet mot sexköp då det infördes en straffskärpning av brottet ”köp av sexuell tjänst” den 1 augusti 2022. Metodutvecklingen innebär ett mer offensivt arbetssätt då polisen fått en större verktygslåda i och med straffskärpningen.

6.4 Samordna en regional och operativ spetsgrupp mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål i syfte att uppnå samordnade insatser i enskilda ärenden för vuxna och barn och unga.

Länsstyrelsen har under året påbörjat arbetet med en översyn av framtida organisering av den regionala gruppen kring prostitution och människohandel. Under våren genomfördes en regional operativ informationsinsats riktad till den ukrainska gruppen. Spridning av informationsmaterial avseende risker med exploatering i samband med stora flyktingströmmar lyftes inom stabsarbetet på Länsstyrelsen.

MÅL 7: SYSTEMATISK KUNSKAPSUTVECKLING

Myndigheter och aktörer arbetar med systematisk kunskapsutveckling

Indikatorer för strategin

Våld i nära relationer

- **Andel kommuner/stadsdelar som har en aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling.**

Andelen låg jämt mellan 2019 och 2020, men har nu minskat något till 2021 från 54 procent till 47 procent. Mellan 2020 och 2021 är det samma andel kommuner som har en aktuell samlad plan för handläggarna kompetensutveckling både när de gäller de som handlägger vuxna och de som handlägger barn utsatta för våld i nära relationer. Indikatorn har utgått ur Socialstyrelsens öppna jämförelser för 2022.

- **Andel kommuner/stadsdelar som kartlagt antalet barn som utsatts för eller bevittnat våld av närstående.**

Här ses en ökning mellan åren 2019 och 2020 från 44 procent till 49 procent. Andelen kommuner som har genomfört kartläggningar av barns utsatthet 2021 har minskat med två procentenheter till 47 procent. Indikatorn har utgått ur Socialstyrelsens öppna jämförelser för 2022.

- **Andel kommuner/stadsdelar som kartlagt antalet vuxna som utsatts för våld av närstående.**

Kommunernas kartläggningar av vuxna har minskat mellan åren 2019 till 2021, från 69 procent till 58 procent. Indikatorn har utgått ur Socialstyrelsens öppna jämförelser för 2022.

- **Andel kommuner/stadsdelar som använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling inom våld i nära relation.**

En stadig positiv trend uppåt har skett i kommunernas användande av systematisk uppföljning från 16 procent (2019) till nästan det dubbla 31 procent (2021) och 36 procent (2022).⁴⁴

Åtaganden i handlingsplanen

7.1 Stödja användandet av verktygen för systematisk uppföljning; våldsutövare (SUV) och våldsutsatta (SU Kvinnofrid) inom socialtjänsten.

SKR har haft ett projekt kring systematisk uppföljning inom kvinnofridsområdet under 2018–2020 med fortsättning 2021–2023. Inom ramen för både projektperioderna har sammanlagt ett femtontal kommuner/stadsdelar i länet fått stöd i användande av systematisk uppföljning genom SKR:s egna digitala verktyg för systematisk uppföljning kvinnofrid. Stödet har getts i form av informationsmöten, Webinarium och handledning. Stöd till arbete med systematisk uppföljning i kommunerna ges även av FoU:er⁴⁵ i länet.

7.2 Genomföra kunskapshöjande insatser inom det våldsförebyggande området för yrkesverksamma genom kurser, konferenser och seminarier

För att stärka lokalt tvärsektorieell samverkan kring förebyggande och främjande arbete genomför Länsstyrelsen den årliga konferensen *Samverkan på riktigt* i samverkan med Stockholms stad och Region Stockholm. Syftet med konferensen är att sprida kunskap om hur man kan bedriva ett långsiktigt förebyggande arbete samt ge stöd till pågående lokal samverkan kring just detta. 2020 fick konferensen ställas in på grund av pandemin och 2021 genomfördes den digitalt av samma skäl. Under handlingsplansperioden har 20 av 26 kommuner och 9 av 13 stadsdelar deltagit med lokala team på konferensen.

7.3 Säkerställa att utbildningar för att förebygga hedersrelaterat förtryck och våld erbjuds till personal som arbetar med barn och unga

Då det varit stor efterfrågan på grundläggande kunskap om hedersrelaterat våld i länet har Länsstyrelsen sedan 2019 arbetat särskilt med att stärka implementering av *Webbkurs heder* som ett strategiskt verktyg för kollegial fortbildning i grupp. Under 2021 utbildades 28 kursledare från socialtjänst, skola och civilsamhälle och under 2022 utbildades 42 kursledare. Idag finns det totalt 170 utbildade kursledare i 20 av länets 26 kommuner. Genom intervjuer med deltagare har vi sett att arbetet bland annat lett till lokala utbildnings-satsningar, lokala handlingsplaner och enhets-specifika rutiner gällande hedersrelaterat våld och förtryck inom socialtjänsten.

⁴⁴ Öppna jämförelser - Socialstyrelsen

⁴⁵ Forskning och utvecklingsenhet som ägs av kommuner och Region Stockholm

Under handlingsplansperioden har Origo utbildat 8 404 yrkesverksamma i Stockholms län. Deltagarna har kommit från skola och socialtjänst i olika kommuner och stadsdelsförvaltningar samt från Polisregion Stockholm, Region Stockholm och ideella organisationer.

7.4 Erbjuder grundläggande utbildningar till yrkesverksamma i länet om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt höja kunskapen kring särskilt sårbara grupper

Det systematiska arbetet med Webbkurs heder ger resultat både när det gäller implementering av modeller för systematisk kompetensförsörjning och framtagande av lokala rutiner. Genom vårt nätverk för kvinnofridsamordnare kan vi också se att användningen av Webbkurs om våld är väletablerad. Däremot finns behov av att se över hur vi kan förbättra arbetet mot prostitution och människohandel och våld mot barn med stöd av de andra två webbkurserna då dessa är relativt dåligt använda i länet.

Arbetet med att utvärdera befintliga metoder och arbetssätt har prioriterats till där det finns förvaltande aktörer som kan sprida metoderna i länet. Kommande år kommer ge oss intressanta resultat som kan påverka vårt fortsatta kunskapsstöd till aktörer i länet.

Länsstyrelsen och Centrum för samhällsorientering (CSO) har en överenskommelse om regelbunden kompetensförsörjning av länets samhällskommunikatörer inom området mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen utbildar årligen samhällskommunikatörer gällande hedersrelaterat våld och förtryck.

7.5 Genomföra kunskapshöjande insatser om prostitution och människohandel för sexuella ändamål för yrkesverksamma genom kurser, konferenser och seminarier

Regionkoordinatorerna mot prostitution och människohandel genomför kontinuerligt kompetenshöjande utbildningsinsatser för socialtjänsten och andra aktörer i länet. 2022 har regionkoordinatorerna utbildat cirka 670 yrkesverksamma i länet inom socialtjänsten och Polisen.

Det pågår ett arbete för att sprida och implementera webbkurser kring prostitution och människohandel i länet.

7.6 Sprida grundkursen om hedersrelaterat våld och förtryck "webbkursheder.se" till socialtjänst, förskola – skola och utbilda kursledare samt undersöka om kursen kan vara ett relevant verktyg för personal inom Region Stockholm och Polisen

För att tillgänggöra grundläggande kunskap inom området har Länsstyrelsen spridit de nationella webbkurserna: *Webbkurs om våld*⁴⁶, *Basprogram om våld mot barn*⁴⁷, *Sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel*⁴⁸, samt *Webbkurs heder*⁴⁹ i regionala nätverk och på konferenser. Spridningsinsatserna har fått genomslagskraft och lett till en ökning i antalet användare, framför allt av Webbkurs heder.

46 <https://webbkursomvald.se/> (NCK) Lanserades 2016

47 <https://barnafrid.se/basprogram/> (Barnafrid) Lanserades 2021

48 <https://webbutbildning.jamy.se/sexuell-exploatering-av-barn-prostitution-och-manniskohandel> (Jämställdhetsmyndigheten) Lanserades 2021

49 <https://webbkursheder.se/> (Länsstyrelsen Stockholm) Lanserades 2019

Användare av relevanta webbkurser inom området i länet.

	Totalt antal användare i Stockholms län 2022	Stockholms andel antal användare i landet	Antal användare i Stockholms län 2021
Webbkurs om våld	23 359	21,8%	20 134
Basprogram om våld mot barn	1 421	7%	1 276
Webbkurs heder	3 306	30%	2 053
Webbutbildning om sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel	1 324	47%	statistik saknas

Jämställdhetsmyndigheten webbutbildning *Sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel*, som lanserades 2021, visar på att 1324 personer i Stockholms län tagit del av kursen under 2022, vilket nästan är hälften av användarna i landet.

MÅL 8: KUNSKAP OCH FORSKNING

Myndigheter och aktörer använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

Indikatorer för strategin

Våld i nära relationer

- Andel enheter inom kommunen/stadsdelen som använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor⁵⁰ för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna.

2019	2020	2021	2022
70%	72%	70%	74%

70 procent av kommunerna/stadsdelarna i länet använder FREDA-kortfrågor inom socialtjänstens verksamhetsområden.⁵¹ Andelen⁵² har marginella skiftningar mellan åren 2019 och 2021 och till 2022 är det en ökning på fyra procentenheter. I länets kommuner/stadsdelar används FREDA-kortfrågor i störst utsträckning inom verksamhetsområdena; ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevård och

50 [Manual för FREDA \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se)

51 Ekonomiskt bistånd, Missbruks- och beroendevård, Socialpsykiatri, Barn och unga, LSS-vuxna och Äldreomsorg.

52 Andelen är beräknad som totalt antal JA-svar (dvs använder FREDA) på områdena Ekonomiskt bistånd, Missbruks- och beroendevården, Socialpsykiatri, Barn och unga, LSS-vuxna och Äldreomsorg dividerat med totalt antal svar i länet.

socialpsykiatri (82 procent) och i lägst utsträckning inom områdena barn och unga (56 procent) samt äldreomsorg (68 procent). För verksamhetsområdet LSS vuxna har andelen ökat med 13 procentenheter sedan 2021, från 61 till 74 procent.

Åtaganden i handlingsplanen

8.1 Ta fram en vägledning för samtal med unga som lever i en hederskontext och sprida denna till relevanta målgrupper i länet.

Under åren har också arbetet med att formalisera och utvärdera Origos samtalsmodell med unga fortsatt. De preliminära resultaten från den kvantitativa utvärderingen pekar mot att samtalsmodellen visar på goda resultat. Då pandemin försvårade datainsamlingen beslutades att förlänga utvärderingen ytterligare ett år för att få mer tillförlitliga data. Även arbetet med en vägledning för yrkesverksamma som har samtal med unga som lever i en hederskontext har fotstätt under året och beräknas vara klar under våren 2023.

8.2 Utvärdera föräldraskapsstödsprogrammet Föräldraskap i Sverige.

I samverkan med Stockholms stad har en utvärdering av programmet *Föräldraskap i Sverige*⁵³ genomförts. Utvärderingen visar att föräldrar efter genomgången program har uppnått en ökad tillit till samhället (främst vården och socialtjänsten) och

53 <https://www.foraldraskapisverige.se/>

sitt eget föräldraskap. Föräldrarna uppger att de fått större kunskap om rättigheter och skyldigheter kring barn och föräldrar i Sverige. Utvärderingen visar även på en förändring då fler föräldrar svarar i enlighet med svenska lagar och riktlinjer kring frågan om att kontrollera sina tonårsdöttrar.⁵⁴

8.3 Metodutveckla och etablera en enhetlig utredningsprocess (rättsprocess) utifrån evidens

Under 2021 och 2022 har följande åtgärder vidtagits inom polisen:

Ett utbildningspaket har tagits fram och egenkontroller har genomförts tertiälvis på slumpmässigt urval av ärenden.

En uppdatering av metodstödet är på gång nationellt, bland annat efterfrågas forensisk information och justeringar kopplat till barnfridsbrottet.

8.4 Inom Region Stockholm pågår uppbyggnad av ett tvärsektorielt forskningsnätverk.

Återrapportering saknas.

8.5 Pilottesta det individuella behandlingsprogrammet Predov (Preventing Domestic Violence) för våldsutövare inom en pilotkommun.

En pilotstudie har genomförts under år 2019 – 2020. Studiens syfte var att beskriva upplevelser av programmets upplägg och innehåll (ur behandlarens

och klientens perspektiv), kortsiktiga behandlings effekter samt programmet fullföljande och omfattning. Metoden som användes var insamling av kvantitativa och kvalitativa data från flera källor (programledare, deltagare och kriminalvårdsregistret, KVR). För- och eftermätningar har genomförts, liksom skriftliga slutrapporter från programledare i samband med avslutad behandling. Urvalet i pilotstudien bestod av 60 programledare från frivård och anstalt samt klienter som påbörjade Predov i anstalt eller frivård under hösten 2019 eller våren 2020. Resultaten visade i korthet att fullföljandegraden av programmet var relativt låg i frivården, (51 procent jämfört med 70 procent på anstalt) vilket delvis kan förklaras med pandemi-situationen då de fysiska mötena på frivården begränsades och ersattes med digitala möten via Facetime, Skype eller telefon. Klienterna som deltog i studien var i många fall dömda för allvarlig brottslighet och hade en genomsnittlig strafftid på 4,5 år. Alkohol- och narkotikamissbruk var vanligt förekommande. Ungefär en tredjedel av klienterna hade sökt hjälp redan innan de kommit till Kriminalvården för att de mådde dåligt, men även för att de uppfattats som hotfulla av sina familjemedlemmar. Hjälpen söktes hos sjukvården eller hos en vän eller familjemedlem. Särskilt de äldre klienterna (de mellan 36–49 år) upplevde sig mindre aggressiva efter genomgången behandlingsprogram samt rapporterade generella förbättringar i välmående såsom nedstämdhet, ångest och uppmärksamhetsproblem. Programmet

⁵⁴ Blom, Edenius & Lindberg. Slutrapport från uppföljningen av programmet Föräldraskap i Sverige. 2021.

ackrediterades genom ett beslut den 18 december 2020. Inga tveksamheter gällande de fem ackrediteringskriterierna förelåg. Som helhet har Predov tagits emot väl av såväl programledare som klienter. Då tillgången till stödpersoner varit mycket låg, är det något som inte har prövats så mycket i programmet. De förändringar som föreslås handlar om att effektivisera programmet, bland annat genom att göra vissa moment valbara utifrån klientens behov och att än mer anpassa programmet till förutsättningarna i verksamheten. De olika enskilda resultaten i pilotstudien ger i sig inte belägg för att Predov är ett program som kan verka återfallsförebyggande för våld i nära relationer. Studiens styrka ligger i stället i mängden och bredden av data som samlats in och den samlade bilden ger en tydlig signal om att klienterna förändras i rätt riktning. Under ackrediteringsmötet framförde det vetenskapliga rådet att Kriminalvården bör fortsätta utveckla sina metoder för att genomföra pilotstudier och att man önskar se en kontrollerad studie av resultaten.

ANALYS OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

Mål 1: Myndigheter och aktörer arbetar våldsförebyggande

Inom det universellt våldsförebyggande fältet är det endast skolans våldsförebyggande arbete som kan följas upp genom elever och pedagogers skattning av skolans arbete inom områdena; jämställdhet och motverkande av kränkande behandling. Uppföljningen visar att elever i både årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet skattar skolans arbete med såväl jämställdhet som mot kränkande behandling lägre än pedagogerna. Skillnaden i skattning är större mellan pedagoger och elever i grundskolan. En möjlig analys av diskrepansen mellan elever och pedagoger skulle kunna vara att de metoder och arbetssätt som används inte leder till önskad effekt eller inte upplevs som relevanta av eleverna.

Relevanta utvecklingsområden

- Fortsatt behov av utveckling och implementering av effektiva och relevanta våldsförebyggande metoder inom förskolan och skolan. Vi ser att yngre elever skattar lägre än äldre elever vilket motiverar insatser riktat till lägre åldrar.
- Fortsatt behov av att utveckla förvaltande strukturer av befintliga metoder för att dessa ska kunna implementeras samt förtydliga roller, ansvar och samverkansbehov kopplat till detta.

Mål 2: Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov

Samtliga länets kommuner och stadsdelar erbjuder stödsamtal antingen med eller utan biståndsbeslut. Under handlingsplansperioden kan vi se en uppåtgående trend avseende kommuner och stadsdelar som uppger att de erbjuder stödsamtal till personer som utövat våld i nära relation såväl med biståndsbeslut, cirka 80 procent för 2022 som utan biståndsbeslut, 74 procent. Dessutom uppger fler kommuner att de ger likvärdigt stöd till våldsutövande män och kvinnor men stödet ges i något högre utsträckning till kvinnor än män med biståndsbeslut och i något högre utsträckning till män avseende stöd utan biståndsbeslut. Lagändringen gällande kommuners ansvar att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende, som trädde i kraft under 2021 kan ha bidragit till ökningen.

Vi saknar möjligheter att följa upp andra våldformer än våld mot närstående då statistik gällande detta saknas. Genom den pågående regionaliseringen av Mika och KAST-mottagningarna kan vi dock se att 16 av länets 26 kommuner kan erbjuda stöd till sexköpare som vill sluta köpa sex.

Kriminalvårdens arbete fortsätter med en positiv trend gällande pågående och fullföljda behandlings-

program som mer än dubblerats mellan 2021–2022 medan antal påbörjade behandlingsprogram minskat under samma period. Kriminalvården rapporterar att hög personalomsättning och brist på utbildade programledare påverkar myndighetens möjlighet att erbjuda behandlingsinsatser. För att göra arbetet mer långsiktigt och öka antal pågående behandlingsprogram har Kriminalvården fått i uppdrag att ta fram förslag på spridning av behandlingsprogrammet Predov för personer som utövar våld mot närstående.

Den nationella telefonlinjen Välj att sluta har en uppåtgående trend avseende personer som utövat våld och ringer från Stockholms län. Från 52 personer 2021 till 82 under 2022.

Relevanta utvecklingsområden

- Stöd till kommunernas arbete med våldsutövare är ett fortsatt utvecklingsområde i länet. Både för att få en täckning i hela länet och för att omfatta samtliga våldsutsattheter och möjliggöra att fler våldsutövare får ett kvalificerat stöd för att sluta utöva våld. Det finns ett behov av att förtydliga olika aktörers ansvar och roller samt samverkansbehov vad gäller stöd till våldsutövare.
- Stödet till våldsutövare behöver omfatta fler våldsutsattheter än våld i nära relation. Stödet till våldsutövare som har begått sexualbrott och hedersrelaterat våld och förtryck är mindre utvecklat i länet. Det finns behov av specialiserade verksamheter (både kommunala och regionala) i länet som riktar sig till personer som utsatt eller riskerat utsätta närstående för våld eller begått sexualbrott och som använder bästa möjliga arbetssätt och metoder.

Mål 3: Myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare

Mödravården i länet har över tid (2019–2021) tillfrågat majoriteten av kvinnor om våldsutsatthet i nära relation (93–95 procent). Målet är att samtliga besökare ska tillfrågas. Studier, genomförda av Region Stockholm, pekar dock på att siffran kan vara missvisande då besökare inte upplever sig ha fått frågan i samma höga utsträckning. Enheten våld i nära relation vid Akademiskt primärvårdcentrum, Region Stockholm, och den forskargrupp som samverkar med enheten har därför initierat ett utvecklingsarbete med fokus på ökat tillfrågande och upptäckt.

Kommunerna och stadsdelarnas arbete med att ha en aktuell skriftlig rutin vid upptäckt av personer utsatta för våld i nära relationer har ökat med 22 procentenheter sedan 2021 till 76 procent 2022. Vi saknar dock kännedom om kommunerna och stadsdelarna har rutiner vid upptäckt av andra former av våldsutsatthet än våld i nära relation, då detta inte följs upp i dagsläget. Länsstyrelsen kan däremot se genom stickprovsuppföljning, att ett systematiskt arbete med kollegial fortbildning i grupp med stöd av Webbkurs heder bland annat leder till utvecklandet av lokala rutiner i arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck inom socialtjänsten. Ett liknande arbete kopplat till övriga webbkurser skulle eventuellt kunna bidra till en ökning av andelen kommuner och stadsdelar som tar fram lokala rutiner vid upptäckt även av andra våldsutsattheter.

För att upptäcka och ge stöd till fler våldsutsatta barn har en utvärdering genomförts av implementeringen av materialet *Liten och Trygg* i två förskoleenheter. Utvärderingen visar att personalen i högre grad än tidigare uppmärksammar våld hos barn och initierar en orosanmälan till socialtjänsten. Sammantaget konstateras att Liten och Trygg ger stöd till såväl upptäckt som till förebyggande arbete. Länsstyrelsen kommer därför fortsätta att sprida stödet i länet med målet att fler förskolor ska förbättra sitt arbete med att förebygga och upptäcka våld.

Under hela strategiperioden har frågan om våldsutövning ställts till samtliga klienter som dömts till Kriminalvårdspåföljd under Risk-Behov-Mottaglighets-utredningen (RBM). Kriminalvården kan utifrån egna uppföljningar konstatera att utredningarna fångar upp våld i nära relation. I och med det läggs risk-behov- mottaglighets utredningen in i rutinerna men det finns utmaningar att få in klienter i program på grund av personalbrist inom Kriminalvården.

Relevanta utvecklingsområden

- Lokala rutiner för upptäckt av såväl våldsutövande som våldsutsatthet behöver komma på plats inom kommunala verksamheter, hälso- och sjukvården och regionala myndigheter. Rutiner behöver beakta särskilt sårbara grupper.
- Det finns ett behov av att utveckla arbetet med att på ett systematiskt sätt upptäcka andra typer än våld i nära relation och använda standardiserade frågeformulär för att upptäcka fler utsattheter.
- Att fortsätta utveckla stödet och implementera metoder riktade till förskolan, och andra verksamheter som riktar sig till yngre barn, med syfte att upptäcka våldsutsatthet tidigt.

Mål 4: Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov

Cirka en tredjedel av länets kommuner och stadsdelar har en skriftlig rutin för att säkerställa skolgången för barn som bor i skyddat boende. Även om andelen kommuner successivt har ökat sedan 2020 är det allt för låga siffror.

Samtliga länets kommuner ger stöd till våldsutsatta barn oavsett våldsutsatthet antingen i egen regi eller i samverkan. När det gäller stödet till våldsutsatta vuxna ser det dock sämre ut när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck (81 procent), sexuellt våld (35 procent) samt prostitution (73 procent) och människohandel (81 procent). Ser vi till kommuners stöd till vuxna utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck utgör den angivna siffran endast enskilt stöd. Det omfattar alltså inte stöd till unga vuxna via Origo. En sannolik slutsats är dock att Origos stöd till yrkesverksamma har bidragit till att så pass många kommuner uppger sig ge stöd till vuxna utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. När det gäller utsatthet för sexuellt våld uppger ingen kommun att detta stöd ges i samverkan utan endast i egen regi. Här ser vi ett viktigt utvecklingsområde då det saknas stöd till utsatta i två tredjedelar av länets kommuner. Ser vi till stöd till personer i prostitution och människohandel för sexuella ändamål kan vi däremot se att majoriteten av de kommuner som erbjuder stöd till vuxna uppger att de gör det i samverkan vilket visar att

den pågående regionaliseringen av Mika- och mottagningarna får önskad effekt. Det finns dock fortsatt arbete att göra för att förtydliga vad stödet innebär för så väl anslutna kommuner som ännu inte anslutna.

Operations kvinnofrids särskilda åtagande gällande en digital vägledning för att främja samverkan i enskilda ärenden lanserades i slutet av 2021 och ett implementeringsarbete har genomförts under 2022. Förhoppningen är att det kommer påverka flera av strategins målområden, när samverkan formaliseras och stödprocessen blir synliggjord och mer tillgänglig. Vägledningen verkar möta ett efterfrågat behov och var den mest populära sidan på www.operationkvinnofrid.se under året med över 4000 besökare. Verktyget *Hänvisa utsatta rätt* har tagits fram utifrån identifierat behov, som visar vart personer ska hänvisas utifrån boendekommun, ålder och vad de utsatts för. Även denna funktion verkar vara uppskattad men behöver arbetas in i samtliga berörda organisationer.

Relevanta utvecklingsområden

- Det finns ett behov av att förtydliga olika aktörers roller och ansvar samt samverkansbehov när det gäller stöd och behandling till våldsutsatta.
- Vi kan se behov av att stötta implementering av befintliga och verksamma metoder och arbetssätt. Detta görs bäst i nära dialog mellan lokala, delregionala och regionala aktörer utifrån deras behov.
- Det finns behov av att utveckla rutiner för skolgång för barn i skyddat boende då det är allt för få kommuner som uppger sig ha detta.

- Ser vi till andelen kommuner som erbjuder våldsutsatta skydd och stöd kan vi se ett utvecklingsbehov när det gäller stöd till vuxna utsatta för sexuellt våld oberoende av relation, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- Att samtliga länets medborgare ska erbjudas stöd ifall de befinner sig i prostitution eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål motsvarande vad som erbjuds av Mika-mottagningen, till vilken 16 av länets 26 kommuner är anslutna.
- 2021 års uppföljning visade att endast en tiondel av de kommunala verksamheterna tydligt även riktar sig till HBTQI-personer (oavsett våldsutsatthet). Det är dock rimligt att anta att denna siffra inte ökat drastiskt vilket gör att vi fortsatt lyfter detta som ett utvecklingsområde.

Mål 5: Rättsvårdande myndigheter håller god kvalitet i utredningar och i rättsprocesser

När det gäller personuppleringen så är den generellt mycket låg i samtliga brott bortsett från köp av sexuell tjänst. Gällande i stort sett samtliga brott ligger personuppleringen i den lägsta tredjedelen och för många grupper i den lägsta tiondelen.

Utifrån ett barnperspektiv av utvecklingen inom målområdet kan vi endast se en positiv utveckling när det gäller personuppleringen avseende våldtäktsbrott mot flickor och pojkar under 15 år. Vad gäller flickor (under 15 år) har personuppleringen stadigt ökat sedan 2019 från 23 procent till 38 procent 2021. Vad gäller pojkar (under 15 år) konstateras motsvarande ökning men

från lägre nivåer, från 14 procent 2019 till 29 procent 2021. I övriga brottstyper noteras ett oförändrat läge eller en nedgång vad gäller personupplaring av brott som barn utsätts för. När det gäller hedersbrotten och människohandel för sexuella ändamål är den stora utmaningen att det handlar om få ärenden. Även om brotten äktenskapstvång och vilseledande till äktenskapsresa visar på en ökning så handlar det om en faktisk ökning från noll till ett ärende. Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling sticker ut då personuppleringen dykt ner till 5 procent 2021. Denna nedgång kommer efter att personuppleringen stigit från 43 procent 2019 till 55 procent 2020. Denna kraftiga minskning kan dock inte förklaras genom få ärenden.

Utifrån ett vuxenperspektiv finns fler positiva tendenser än när det gäller barn. Personuppleringen avseende brottet köp av sexuell tjänst (personer över 18 år) visar på en fortsatt positiv utveckling vilket kan bero på polisens riktade insatser i form av bland annat spaning. Utvecklingen följer medianen i riket för att ligga något över medianen för 2021. En fortsatt positiv utveckling för personuppleringen avseende våldtäktsbrott mot både män och kvinnor kan också konstateras men från låga nivåer. Gällande brottet grov fridskränkning ser vi en ökning av personuppleringen för kvinnor dock inte uppe i nivå med 2019 då en fjärdedel av brotten gick till personupplaring. Samma utveckling finns gällande koppleribrotten, det vill säga en ökning mellan 2020 och 2021, men inte i nivå med 2019 då nästan en femtedel av brotten gick till personupplaring, vilket ligger i linje med medianvärdet i riket.

Den enda tendens till en nedåtgående trend inom brottskategorierna gäller misshandelsbrotten i nära relation där personuppleringen succesivt har minskat sedan 2019 för kvinnor. Gällande män noteras en minskning först mellan 2020 och 2021.

Den positiva utvecklingen av brotten mot vuxna kan möjligtvis vara påverkad av Polisens initiativ med att intensifiera arbetet med särskilt utsatta brottsoffer (brott i nära relation, våldtäkt samt sexualbrott mot barn inklusive internetrelaterade sexuella övergrepp) samt utvecklingsarbete gällande att utreda och lagföra personer som begår människohandelsbrott för sexuella ändamål samt köpare av sexuella tjänster. Men för att säkert säga att det finns ett samband behöver ökningen bestå över tid och tydligare analyseras kopplat till de specifika insatserna. Däremot ser vi inte samma positiva påverkan på brottsstatistiken gällande sexualbrott mot barn, trots att de ingår i Polisens initiativ.

Relevanta utvecklingsområden

- När det gäller personuppleringen så är den generellt mycket låg i samtliga brott bortsett från köp av sexuell tjänst där uppleringen är högre, troligen på grund av riktade insatser i form av bland annat spaning. Gällande i stort sett samtliga brott ligger personuppleringen i den lägsta tredjedelen och för många grupper i den lägsta tiondelen. Detta tyder på ett fortsatt stort utvecklingsbehov vad gäller att uppnå god kvalitet i utredningar och rättsprocesser.
- Brottsutredningar gällande barn behöver ett särskilt fokus då vi ser till övervägande del negativ eller ingen utveckling av personuppleringen för brott mot barn.

- För att öka personuppleringen ser vi behov av att öka fokus på våldsutövaren samtidigt som vi bibehåller fokus på skydd och stöd till utsatta under rättsprocessen.
- Polisen i regionen bedriver ett utvecklingsarbete gällande den hedersrelaterade brottsligheten. Ett utvecklingsområde är hur andra aktörer kan bistå utifrån sina ansvarsområden.

Mål 6: Våldsutsatta vuxna och barn medverkar i brottsutredningar

För att säkerställa att våldsutsatta medverkar i brottsutredningar är både kontaktförbud och korta handläggningstider av största vikt. Andelen beviljade kontaktförbud ligger lågt på 25 procent över tid (2019–2021). Från 2019 ses däremot en ökning från 58 procent till 65 procent av andelen brott som handlagts inom 90 dagar brott där barn är målsägande. Brottsstatistiken släpar ett år men utifrån uppgifter från Polisen kan vi se att i och med nya barnfridsbrottet, som trädde i kraft 1 juli 2021 och som innebär att barn som bevittnat våld och vissa andra övergrepp ska betraktas som målsägande, har inflödet av antalet barn i behov av barnförhör ökat. Polisen ser i nuläget en utmaning att uppnå målen att få utredningarna klara inom 90 dagar.

Polisen gör ett flertal aktiviteter, enskilt och i samverkan med andra rättsvårdande myndigheter samt Stockholms stad, som syftar till att säkerställa en positiv utveckling av ovanstående indikatorer. Det finns därför behov av att följa arbetet över tid för att se om det får en positiv påverkan på brottsstatistiken.

Relevanta utvecklingsområden

- Eftersom inflödet av fler barn som målsägande har ökat finns det ett behov av att utbilda fler barnförhållare.
- Liknande samverkan som finns mellan Polisen och Stockholms stad, gällande arbetet mot köp av sexuell tjänst och människohandel, vore förtjänstfullt att utveckla mellan polisen och andra kommuner i länet för att stärka arbetet även där.
- Andelen beviljade kontaktförbud har legat på en låg nivå sedan 2020 med en svag ökning under 2022. Anledningen till de låga nivåerna behöver undersökas ytterligare för att säkerställa orsak och ge förbättringsförslag i det fortsatta arbetet. Detta bör genomföras i kombination med andra brottsförebyggande åtgärder som exempelvis motiverande samtal.
- Utifrån Länsstyrelsens arbete med nätverket för stödcentrum ses möjligheter att bistå i arbetet för att unga våldsutsatta medverkar i brottsutredningar. Inflödet till stödcentrumen är dock på många håll lågt och vidare arbete för att undersöka och överkomma eventuella hinder för hänvisning eller att stödsökande söker sig dit direkt bör fortsätta undersökas och överkommas.
- Förbättra stödet till särskilt utsatta brottsoffer och vittnen. För att öka personuppleringen behöver aktörer samverka bättre och utveckla arbetet med att ge stöd till brottsutsatta vuxna och barn för att dessa ska våga och vilja medverka i rättsprocessen. Vi ser stora behov av att i detta arbete fokusera på de som är utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel.

Mål 7: Myndigheter och aktörer arbetar med systematisk kunskapsutveckling

Tre av fyra strategiindikatorer som följer upp arbetet mot detta mål har tyvärr utgått från Socialstyrelsens öppna jämförelser för 2022 vilket gör att vi nu endast kan följa användandet av systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling inom våld i nära relation. Vi kan konstatera en stadig positiv trend uppåt från 16 procent (2019) till nästan det dubbla 31 procent (2021) och 36 procent (2022)⁵⁵. Denna utveckling är sannolikt påverkad av att SKR har haft ett projekt kring systematisk uppföljning inom kvinnofridsområdet under handlingsplansperioden som fortsätter under 2023. Ett femtontal kommuner/stadsdelar i länet har fått stöd via SKR och via FoU:er⁵⁶ i länet.

Vi kan se att ett systematiskt kunskapsutvecklingsarbete har genomförts under handlingsplansperioden av samtliga aktörer och inom flera av strategins mål. Arbetet med systematisk kunskapsutveckling genom att stärka tillämpningen av befintligt kompetensstöd och bygga på med ny eller fördjupad kunskap kommer fortsätta vara ett nödvändigt arbete att bedriva enskilt och i samverkan.

Relevanta utvecklingsområden

- Utveckla arbetet med att förbättra kunskapen gällande prostitution och människohandel och våld mot barn med stöd av spridning och implementering av de två befintliga webbkurserna på dessa teman.

⁵⁵ [Öppna jämförelser - Socialstyrelsen](#)

⁵⁶ Forskning och utvecklingsenhet som ägs av kommuner och Region Stockholm

- Utveckla arbetet med fördjupat kunskapsstöd som utgör ett konkret stöd i arbetet för yrkesverksamma.
- Arbetet med att skapa strukturer för kompetensstöd i länet behöver fortsätta.

Mål 8: Myndigheter och aktörer använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

74 procent av kommunerna och stadsdelarna i länet använder den standardiserade bedömningsmetoden FREDA- kortfrågor inom socialtjänstens verksamhetsområden. Andelen har marginella skiftningar mellan åren 2019 och 2021 och till 2022 har användningen ökat med fyra procentenheter. Flera av Operation kvinnofrids aktörer erfar utmaningar med att implementera evidensbaserade metoder och arbetssätt. Det kan dels handla om stor personalrörlighet vilket skapar utmaningar att behålla såväl utbildare som utbildad personal, dels om bristen på aktörer som kan ge implementeringsstöd. Gällande det senare kan det både handla om att utbildare med den efterfrågade kompetensen är eftertraktade av hela landet och att förvaltande aktörer inte har möjlighet att ge implementeringsstöd utanför exempelvis den egna kommunen.

Relevanta utvecklingsområden

- Vi ser behov av förvaltande aktörer som kan ge implementeringsstöd över tid. Detta gäller såväl det förebyggande och återfallsförebyggande arbetet som arbetet med att upptäcka samt ge stöd och skydd till utsatta.

Sammanfattningsvis kan vi se i uppföljningen av handlingsplanen för 2020–2022 och målen i strategin att majoriteten av Stockholms läns resultat ligger i linje med utvecklingen i riket. Det finns flera positiva resultat vad gäller kvalitén i utförandet av uppdragen hos de olika myndigheterna. Vad gäller andel kommuner och stadsdelar som uppger att de har aktuella skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation samt användning av standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor ligger länets resultat över medianen i riket. En positiv utveckling noteras även vad gäller antalet kommuner och stadsdelar som ger stöd till personer, som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp, att ändra sitt beteende. Uppföljningen visar vidare på ett fortsatt utvecklingsbehov vad gäller skolan och förskolans arbete för att främja jämställdhet och motverka kränkande behandling.

I uppföljningen av det brottsbekämpande arbetet noteras att personuppleringen generellt är låg i samtliga brott bortsett från köp av sexuell tjänst där uppleringen är högre. Vad gäller personuppleringen för brotten; människohandel för sexuella ändamål (vuxna) och köp av sexuell tjänst ligger länets resultat över medianen i riket. De resultat som ligger under medianen i riket är personuppleringen för köp av sexuell handling av barn, grov kvinnofridskränkning samt misshandelsbrott i parrelation (för kvinnor).

Näst intill samtliga åtagandena i handlingsplanen har kunnat följas upp under perioden.

KÄLLFÖRTECKNING

Barimani & Elvin-Nowak. *“Jag visste inte att vården kunde hjälpa mig”*. Rapport om kvinnors utsatthet för våld i nära relationer i Region Stockholm. Akademiskt Primärvårdscentrum, 2022.

Blom, Edenius & Lindberg. *Slutrapport från uppföljningen av programmet Föräldraskap i Sverige*. Centrum för epistemologi och samhällsmedicin & Karolinska institutet. 2021.

Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:23 *Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026*. 2020, andra reviderade upplagan

Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:24 *Handlingsplan till strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022*. 2020, andra reviderade upplagan

Skr. 2016/17:10. *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor*. Utdrag (kap 5) ur Mål makt och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid

BILAGA

Brott i parrelation

- 9353 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret, har varit eller är gift, sambo eller har gemensamma barn, inomhus
- 9355 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret, har varit eller är gift, sambo eller har gemensamma barn, inomhus
- 9456 Ofredande, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9440 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 4090 Överträdelse av kontaktförbud, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9635 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9448 Olaga integritetsintrång, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9436 Olaga hot, internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9369 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9452 Olaga integritetsintrång, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9408 Olaga frihetsberövande, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation

- 9416 Olaga tvång, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9477 Uppmaning till självmord, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9695 Sexuellt ofredande, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9359 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 9667 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9675 Sexuellt övergrepp, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9397 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9487 Oaktsam uppmaning till självmord, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9627 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9631 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 9639 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 0424 Grov fridskränkning mot kvinna 18 år eller äldre
- 0425 Grov fridskränkning mot man 18 år eller äldre
- 9349 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, bekant med offret, är eller har varit gift, sambo eller har gemensamma barn, inomhus
- 9351 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, bekant med offret, har varit eller är gift, sambo eller har gemensamma barn, inomhus
- 9403 Grov fridskränkning, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9428 Olaga förföljelse, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9679 Sexuellt övergrepp, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 4094 Överträdelse av kontaktförbud, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9412 Olaga frihetsberövande, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9363 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 9420 Olaga tvång, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 0330 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9371 Misshandel, grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9651 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 0326 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9361 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus

- 9393 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9691 Sexuellt ofredande, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9424 Olaga förföljelse, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9401 Grov fridskränkning, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9365 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9444 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9460 Ofredande, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9432 Olaga hot, internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation
- 9367 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9357 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 0412 Grov kvinnofridskränkning
- Brott mot barn**
- 0426 Olaga hot mot flicka under 18 år
- 0495 Människoexploatering inkl. grovt för tiggeri, med barn under 18 år
- 0627 Fullbordad våldtäkt, inomhus mot person under 15 år
- 0637 Sexuellt ofredande, mot barn under 15 år
- 0656 Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka 15-17 år
- 0657 Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka 15-17 år
- 0692 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0695 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 9331 Misshandel, grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, inomhus
- 9610 Oaktsam våldtäkt, mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0429 Ofredande mot pojke under 18 år
- 0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt, under 18 år
- 9601 Sexuellt ofredande mot flicka under 15 år
- 9602 Sexuellt ofredande mot pojke under 15 år
- 9308 Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, bekant med offret, inomhus
- 9496 Barnfridsbrott, mot pojke under 18 år
- 9316 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, inomhus
- 9495 Barnfridsbrott, mot flicka under 18 år
- 9311 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, utomhus
- 9603 Sexuellt ofredande mot flicka 15-17 år
- 0452 Olaga hot mot pojke under 18 år, internetrelaterat
- 0480 Olovlig identitetsanvändning mot flicka under 18 år
- 9323 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, inomhus
- 9406 Olaga frihetsberövande, mot flicka under 18 år
- 9310 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, utomhus

- 9314 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, inomhus
- 9315 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, inomhus
- 0681 Kontakt för att träffa en flicka under 15 år i sexuellt syfte
- 9808 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, utomhus
- 0481 Olovlig identitetsanvändning mot pojke under 18 år
- 9322 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, inomhus
- 0655 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, inomhus
- 9312 Misshandel, ej grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, utomhus
- 9470 Barnäktenskapsbrott
- 9608 Oaktsam våldtäkt, mot flicka 15-17 år, inomhus
- 9809 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, med skjutvapen, inomhus
- 0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling
- 0440 Olaga förföljelse mot flicka under 18 år
- 0472 Människohandel för tiggeri med barn under 18 år
- 0643 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, inomhus
- 0671 Sexuellt utnyttjande av flicka 15-17 år
- 9307 Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, inomhus
- 0654 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus
- 9303 Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, utomhus
- 9324 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, inomhus
- 9475 Uppmaning till självmord, mot flicka under 18 år
- 9607 Oaktsam våldtäkt, mot flicka 15-17 år, utomhus
- 9616 Sexuellt övergrepp inkl. grovt (2 §), mot pojke 15-17 år
- 0642 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus
- 0670 Sexuellt utnyttjande av pojke under 15 år
- 0675 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot flicka 15-17 år
- 0696 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0699 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 4088 Överträdelse av kontaktförbud, mot flicka under 18 år
- 9304 Misshandel, ej grov, mot pojke 0-6 år, bekant med offret, utomhus
- 9327 Misshandel, grov, mot pojke 0-6 år, obekant med offret, utomhus
- 9335 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, utomhus
- 9339 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, obekant med offret, inomhus
- 9346 Misshandel, grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, inomhus
- 9389 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot flicka under 18 år
- 0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år
- 0441 Olaga förföljelse mot pojke under 18 år
- 0470 Människohandel för tvångsarbete med barn under 18 år

- 0615 Sexuellt tvång inkl. grovt, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot flicka 15-17 år
- 0693 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0698 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
- 4089 Överträdelse av kontaktförbud, mot pojke under 18 år
- 9325 Misshandel, grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, utomhus
- 9329 Misshandel, grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, inomhus
- 9333 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, utomhus
- 9337 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, inomhus
- 9341 Misshandel, grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, utomhus
- 9392 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot pojke under 18 år
- 9619 Oaktsamt sexuellt övergrepp, mot flicka 15-17 år
- 9623 Samlag med avkomling eller syskon, mot flicka 15-17 år
- 0476 Människohandel för krigstjänst med barn under 18 år
- 0493 Människoexploatering inkl. grovt för tvångsarbete el. arbete under orimliga villkor, med barn under 18 år
- 0672 Sexuellt utnyttjande av pojke 15-17 år
- 0676 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot pojke 15-17 år
- 9321 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, inomhus
- 9328 Misshandel, grov, mot pojke 0-6 år, bekant med offret, utomhus
- 9330 Misshandel, grov, mot flicka 0-6 år, bekant med offret, inomhus
- 9342 Misshandel, grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utomhus
- 9347 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, inomhus
- 9391 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, med användning av skjutvapen, mot flicka under 18 år
- 0428 Ofredande mot flicka under 18 år
- 0682 Kontakt för att träffa en pojke under 15 år i sexuellt syfte
- 0685 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0687 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0690 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
- 9302 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, bekant med offret, utomhus
- 9305 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, inomhus
- 9332 Misshandel, grov, mot pojke 0-6 år, bekant med offret, inomhus
- 9334 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, utomhus
- 9338 Misshandel, grov, mot flicka 7-14 år, bekant med offret, inomhus
- 9348 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, inomhus
- 9615 Sexuellt övergrepp inkl. grovt (2 §), mot flicka 15-17 år
- 0652 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus

- 0674 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot pojke under 15 år
- 9407 Olaga frihetsberövande, mot pojke under 18 år
- 9604 Sexuellt ofredande mot pojke 15-17 år
- 0453 Olaga hot, mot pojke under 18 år, ej internetrelaterat
- 0640 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus
- 0684 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 9336 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, utomhus
- 9390 Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp, utan användning av skjutvapen, mot pojke under 18 år
- 0485 Olaga integritetsintrång mot pojke under 18 år
- 0641 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, inomhus
- 0669 Sexuellt utnyttjande av flicka under 15 år
- 0691 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0697 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0478 Människohandel för övriga ändamål med barn under 18 år
- 9313 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, inomhus
- 9343 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomhus
- 9344 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus
- 0673 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot flicka under 15 år
- 9306 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, bekant med offret, inomhus
- 0488 Olaga tvång mot flicka under 18 år
- 9340 Misshandel, grov, mot pojke 7-14 år, bekant med offret, inomhus
- 9301 Misshandel, ej grov, mot flicka 0-6 år, obekant med offret, utomhus
- 0688 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 9320 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus
- 0489 Olaga tvång mot pojke under 18 år
- 0689 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 9807 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, inomhus
- 0423 Grov fridskränkning mot pojke under 18 år
- 0450 Olaga hot mot flicka under 18 år, internetrelaterat
- 0422 Grov fridskränkning mot flicka under 18 år
- 9309 Misshandel, ej grov, mot flicka 7-14 år, obekant med offret, utomhus
- 0484 Olaga integritetsintrång mot flicka under 18 år
- 9318 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utomhus
- 0653 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, inomhus
- 0451 Olaga hot mot flicka under 18 år, ej internetrelaterat
- 9317 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, utomhus
- 9319 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomhus
- 9806 Rån mot privatperson, ej äldre/funktionsnedsatt, under 18 år, utan skjutvapen, utomhus

Sexualbrott mot barn

- 0627 Fullbordad våldtäkt, inomhus mot person under 15 år
- 0637 Sexuellt ofredande, mot barn under 15 år
- 0656 Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt utomhus mot flicka 15-17 år
- 0657 Fullbordad våldtäkt, grov våldtäkt inomhus mot flicka 15-17 år
- 0692 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0695 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 9610 Oaktsam våldtäkt, mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering inkl. grovt, under 18 år
- 9601 Sexuellt ofredande mot flicka under 15 år
- 9602 Sexuellt ofredande mot pojke under 15 år
- 9603 Sexuellt ofredande mot flicka 15-17 år
- 0681 Kontakt för att träffa en flicka under 15 år i sexuell syfte
- 0655 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, inomhus
- 9608 Oaktsam våldtäkt, mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0610 Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling
- 0643 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, inomhus
- 0671 Sexuellt utnyttjande av flicka 15-17 år
- 0654 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus
- 9607 Oaktsam våldtäkt, mot flicka 15-17 år, utomhus
- 9616 Sexuellt övergrepp inkl. grovt (2 §), mot pojke 15-17 år
- 0642 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot pojke under 15 år, utomhus
- 0670 Sexuellt utnyttjande av pojke under 15 år
- 0675 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot flicka 15-17 år
- 0696 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0699 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0615 Sexuellt tvång inkl. grovt, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning inkl. grovt, samlag med avkomling eller syskon, mot flicka 15-17 år
- 0693 Försök till våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0698 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
- 9619 Oaktsamt sexuellt övergrepp, mot flicka 15-17 år
- 9623 Samlag med avkomling eller syskon, mot flicka 15-17 år
- 0672 Sexuellt utnyttjande av pojke 15-17 år
- 0676 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot pojke 15-17 år
- 0682 Kontakt för att träffa en pojke under 15 år i sexuell syfte
- 0685 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0687 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0690 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, utomhus
- 9615 Sexuellt övergrepp inkl. grovt (2 §), mot flicka 15-17 år
- 0652 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus

- 0674 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot pojke under 15 år
- 9604 Sexuellt ofredande mot pojke 15-17 år
- 0640 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, utomhus
- 0684 Försök till våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0641 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, inomhus
- 0669 Sexuellt utnyttjande av flicka under 15 år
- 0691 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot pojke 15-17 år, inomhus
- 0697 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (4 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0673 Sexuellt övergrepp inkl. grovt mot barn (6 §), mot flicka under 15 år
- 0688 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, utomhus
- 0689 Fullbordad våldtäkt inkl. grov (1 §), mot flicka 15-17 år, inomhus
- 0653 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot flicka under 15 år, inomhus

Våldtäkt mot vuxna

- 0651 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, inomhus
- 0662 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, utomhus
- 9612 Oaktsam våldtäkt mot kvinna 18 år eller äldre, inomhus
- 9638 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, inomhus
- 9635 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus

- 9637 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 9669 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 9629 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 9658 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
- 9636 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, inomhus
- 9642 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
- 9661 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9641 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9646 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, inomhus
- 9653 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 9654 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, inomhus
- 9667 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9627 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus

- 9631 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 9633 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9639 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, utomhus
- 9649 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9665 Oaktsam våldtäkt, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9672 Oaktsam våldtäkt, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, inomhus
- 9673 Oaktsam våldtäkt, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 0648 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, utomhus
- 0649 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, inomhus
- 0660 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, utomhus
- 0661 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, inomhus
- 0663 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, inomhus
- 9628 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, inomhus
- 9640 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, utomhus
- 9650 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
- 9670 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, inomhus
- 9645 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, inomhus
- 9657 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, utomhus
- 9668 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, inomhus
- 9662 Oaktsam våldtäkt, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
- 9652 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, inomhus
- 9651 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närstående genom parrelation, inomhus
- 9674 Oaktsam våldtäkt, mot man 18 år eller äldre, obekanta, inomhus
- 9634 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, utomhus
- 9630 Försök till våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekanta, inomhus

STORSTHLM

